

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

WARSZAWA.

№ 19.

1 października 1924.

T R E Ś Ć :

ROZPORZĄDZENIA:

	<i>Str.</i>
27. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 września 1924 r. o dylokacji sądów pokoju w okręgu sądu okręgowego w Sosnowcu.	482
28. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 września 1924 r. o zmianie art. 1 rozporządzenia z dn. 16 stycznia 1924 r. w przedmiocie umundurowania i uzbrojenia urzędników i niższych funkcjonariuszów więziennych	483
29. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 września 1924 r. o przeniesieniu części ksiąg hipotecznych z Będzina do Sosnowca.	483

OKÓLNIKI:

Okólnik № 923/II. O./24 w sprawie zwrotu opłaty szkolnej za czas ferji letnich	484
Okólnik № 925/I. U./24 w sprawie brzmienia rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. w przedmiocie zmian w kwotach pieniężnych określonych w przepisach karnych, karno-administracyjnych i niektórych skarbowych, oraz w przepisach porządkowych i dyscyplinarnych, tudzież w przedmiocie zastosowania złotego (franka złotego) do obliczania niektórych z tych kwot (Dz. U. R. P. № 9, poz. 89).	484
Okólnik № 926/II. O./24 w sprawie ustalenia szczebla uposażenia w wypadku przesunięcia do niższej grupy	492
Okólnik № 927/II. O./24 w sprawie nowego wzoru umowy z pracownikami kontraktowymi	492
Okólnik № 928/II. St./24 w sprawie nadsyłania kart liczebnych i kart indywidualnych	496

	<i>Str.</i>
Okólnik № 929/II. O./24 w sprawie zapomóg na wpisy szkolne	496
Okólnik № 930/II. G. S./24 w sprawie wypłaty uposażenia za październik 1924 r.	497
Okólnik № 931/II. G. S./24 w sprawie potrącania podatku dochodowego z uposażeń służbowych	497
Okólnik № 933/I. U./24 w sprawie wykonania ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. № 78 poz. 757) o języku urzędowania sądów, urzędów prokuratorskich i notariatu.	497
PISMA OKÓLNE:	
Pismo okólne № 782/II. G. S./24 w sprawie uzgadniania miesięcznych sprawozdań o przychodach oraz rocznych zamknięć wydatków budżetowych	503
Pismo okólne № 783/II. G. S./24 w sprawie wymiany marek polskich, znajdujących się w depozytach karnych, na walutę złotą	504
Pismo okólne № 785/II. G. S./24 w sprawie pośrednictwa P. A. T. w publikowaniu ogłoszeń władz i urzędów państwowych	505
Pismo okólne № 786/II. G. S./24 w sprawie rejestracji mienia państwowego rosyjskiego oraz praw i roszczeń skarbu rosyjskiego, przechodzących na własność Państwa Polskiego	505
Pismo okólne № 791/II. G. S./24 w sprawie uzgodnienia przez izby skarbowe rocznych zamknięć rachunkowych za rok 1923.	506
UZUPEŁNIENIE № 1 wykazu zaliczek w znaczkach sądowych, ogłoszonego w Dz. Urzęd. Ministerstwa Sprawiedliwości № 15/1924, jako załącznik do § 6 instrukcji o obrocie i kontroli znaczków sądowych.	507
ZAWIADOMIENIA:	
Wykaz nieobsadzonych etatów w dniu 1 września 1924 r. w apelacjach: Warszawskiej, Lubelskiej i Wileńskiej	508
RUCH SŁUŻBOWY	509
ADWOKATURA:	
a) W Okręgu Izby Adwokackiej w Warszawie	512
b) W Okręgu Izby Adwokackiej w Katowicach	512

27.

ROZPORZĄDZENIE**Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 września 1924 r. o dyzlokacji sądów pokoju w okręgu sądu okręgowego w Sosnowcu.**

Na podstawie art. 3 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie dyzlokacji sądów (Dz. Pr. P. P. № 14 poz. 170) zarządzam w okręgu sądu okręgowego w Sosnowcu co następuje:

§ 1. Znoszą się sądy pokoju II i III okręgu w Sosnowcu.

§ 2. Część miasta Sosnowca położona po prawej stronie rzeki Czarnej Przemszy i terytorjum kolei Dyrekcji Warszawskiej i Radomskiej oraz miasto Czeladź i gminy Bobrowniki, Grodziec i Łagiszę włącza się do właściwości terytorjalnej sądu pokoju I okręgu w Sosnowcu, który nosić będzie nazwę: „Sąd Pokoju w Sosnowcu”.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1925 r.

Minister Sprawiedliwości:

Wł. Wyganowski

28.

ROZPORZĄDZENIE**Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 września 1924 r. o zmianie art. 1 rozporządzenia z dn. 16 stycznia 1924 r. w przedmiocie umundurowania i uzbrojenia urzędników i niższych funkcjonarjuszów więziennych.**

Do art. 1 rozporządzenia mego z dnia 16 stycznia 1924 r. (Dz. Urz. № 3/1924 r.) w przedmiocie umundurowania i uzbrojenia urzędników i niższych funkcjonarjuszów więziennych dodaje się ustęp 2 o następującem brzmieniu:

„Do noszenia przepisanego umundurowania, obowiązani są także niżsi funkcjonarjusze podczas służby próbnej”.

Minister Sprawiedliwości:

Wł. Wyganowski

29.

ROZPORZĄDZENIE**Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 września 1924 r. o przeniesieniu części ksiąg hipotecznych z Będzina do Sosnowca.**

Na mocy art. 3 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. o dyzlokacji sądów (Dz. P. P. P. № 14 poz. 170) zarządzam co następuje:

§ 1. Wyłącza się z właściwości wydziału hipotecznego przy sądzie pokoju w Będzinie nieruchomości położone w miejscowościach: Konstantynów z Pekinem i Srodulą, Zagórze, Milowice i Modrzejów i wszystkie księgi hipoteczne dotyczące tych nieruchomości przenosi się z wydziału hipotecznego w Będzinie do wydziału hipotecznego przy sądzie pokoju II okręgu w Sosnowcu.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1925 r.

Minister Sprawiedliwości:

Wł. Wyganowski

OKÓLNIK № 923/II. O./24

w sprawie

zwrotu opłaty szkolnej za czas ferji letnich.

Do wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więzienia w całym Państwie oraz do Pana Prezydenta Komisji Kodyfikacyjnej.

Wskutek zapytania niektórych władz, czy należy dokonywać funkcjonariuszom państwowym, których dzieci uczęszczają do prywatnych szkół średnich, zwrotu opłaty szkolnej, przewidzianego w punkcie 2 okólnika 25 Prezydium Rady Ministrów z dnia 1 marca 1924 r. № 3045, za czas ferji letnich t. j. miesiące lipiec i sierpień Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydium Rady Ministrów i Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, że omawianego zwrotu opłaty szkolnej za miesiące wakacyjne nie należy wypłacać, ponieważ wysokość zwrotu jest tak obliczona, iż zwrot ten w ciągu dziesięciu miesięcy szkolnych równa się przeciętnemu całorocznemu (t. j. dwunasto-miesięcznemu) kosztowi nauczania ucznia w państwowej szkole średniej (ogólnokształcącej, wzgl. zawodowej).

Warszawa, dnia 10 września 1924 r.

Minister Sprawiedliwości:

w z. Siennicki
Podsekretarz Stanu

OKÓLNIK № 925/I. U./24

w sprawie

brzmienia rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. w przedmiocie zmian w kwotach pieniężnych określonych w przepisach karnych, karno-administracyjnych i niektórych skarbowych, oraz w przepisach porządkowych i dyscyplinarnych, tudzież w przedmiocie zastosowania złotego (franka złotego) do obliczania niektórych z tych kwot (Dz. U. R. P. № 9, poz. 89).

Do wszystkich sądów i urzędów prokuratorskich.

I. Rozporządzenie powyższe ma po uwzględnieniu zmian wprowadzonych w niem rozporządzeniami Rady Ministrów z dnia 19 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. № 30, poz. 302) i z dnia 16 czerwca 1924 (Dz. U. R. P. № 52, poz. 529) brzmienie następujące:

№ 89.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 21 stycznia 1924 roku

w przedmiocie zmian w kwotach pieniężnych określonych w przepisach karnych, karno-administracyjnych i niektórych skarbowych, oraz w przepisach porządkowych i dyscyplinarnych, tudzież w przedmiocie zastosowania złotego do obliczania tych kwot.

Na zasadzie art. 4 i 5 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 90, poz. 704), art. 8 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 92, poz. 721), art. 5 i 6 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 92, poz. 722), zarządza się co następuje:

§ 1. Kwoty pieniężne ustalone ustawami z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 90, poz. 704, № 92 poz. 721 i № 92 poz. 722) oraz rozporządzeniami Rady Ministrów z dnia 22 października 1923 r. (Dz. U. R. P. № 109, poz. 858) i z dnia 17 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 135, poz. 1121) zmienia się w sposób wskazany w następujących paragrafach, przyjmując zarazem za podstawę obliczenia złoty.

I.

Zmiany stawek pieniężnych w przepisach ogłoszonych przed 1 stycznia 1920 r.

A. Postanowienia dla b. dzielnicy rosyjskiej.

§ 2. Art. 70 ustawy z dnia 25 lutego 1921 r. w przedmiocie zmian w ustawodawstwie karnem obowiązującym w b. zaborze rosyjskim (Dz. U. R. P. № 30, poz. 169) otrzymuje brzmienie następujące:

„Grzywny, kary pieniężne i należności przewidziane w kodeksie karnym i w ustawach karnych szczególnych, tudzież w ustawie postępowania karnego, określać należy w wyrokach i decyzjach w złotych.

W ustawach tych ogłoszonych przed 1 stycznia 1920 roku:

1) kwoty, od których zawisła kwalifikacja przestępstwa, oznacza się w ten sposób, że kwoty określone w rublach zastępuje się taką samą ilością złotych, określone zaś w markach polskich taką ilością złotych, która odpowiada połowie liczby marek polskich;

2) wysokość kaucji, kasacyjnych oznacza się jednolicie na 50 złotych;

3) grzywny i kary pieniężne oznaczone w ustawie w określonej liczbowo kwocie pieniężnej, tudzież najniższą i najwyższą granicę kwot pieniężnych wymienionych w art. 59 k. k. oznacza się w ten sposób, że kwoty określone w rublach zastępuje się podwójną liczbą złotych, określone zaś w markach lub złotych polskich taką samą liczbą złotych;

4) należności przewidziane w ustawie postępowania karnego oznacza się, jak następuje: w art. 199 na pół złotego, w art. 985 na jeden złoty.”

Grzywny i kary pieniężne, które wymierza się wedle wartości przedmiotu lub wysokości szkody (uszczerbku), lub wysokości nieprawnej korzyści (zysku), albo wedle ich wielokrotności, należy obliczyć na podstawie wartości przedmiotu, lub wysokości szkody (uszczerbku), lub wysokości nieprawnej korzyści (zysku) oznaczonych w złotych.

§ 3. Wymienioną w art. 71 ustawy z dnia 25 lutego 1921 r. (Dz. U. R. P. № 30, poz. 169) kwotę pieniężną ustala się na „500 złotych”.

§ 4. W § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1921 r. w przedmiocie przepisów karno-sądowych na ziemiach przynależnych do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy o preliminaryjnym pokoju i rozejmie podpisanej w Rydze dnia 12 października 1920 r. (Dz. U. R. P. z r. 1921 № 37, poz. 223) w miejsce kwoty dotychczasowej wstępuje kwota „200 złotych”.

§ 5. W art. 180⁴ u. p. k. w miejsce kwoty dotychczasowej wstępuje kwota „50 złotych”.

§ 6. Postanowienia § 2 część 3 ust. 1 i 3 i część ostatnia stosuje się odpowiednio do postanowień karnych, których przekroczenie przekazane jest orzecznictwu władz administracyjnych (§§ 23, 24).

To samo stosuje się do wykroczeń porządkowych i dyscyplinarnych.

B. Postanowienia dla b. dzielnicy austriackiej.

§ 7. Powszechną ustawę karną, obowiązującą w b. dzielnicy austriackiej z dnia 27 maja 1852 r. zmienia się jak następuje:

- a) w §§ 85 a, 173, 183, 200 w miejsce kwoty sto milionów marek wstępuje kwota „*dwieście złotych*”.
- b) §§ 174.II, 175.II, 176.II, 181 w miejsce kwoty dwadzieścia pięć milionów marek wstępuje kwota „*pięćdziesiąt złotych*”.
- c) w §§ 100, 179, 184, 203 w miejsce kwoty jednego miljarda marek wstępuje kwota „*dwa tysiące złotych*”.
- d) w § 182 w miejsce kwoty pięćset milionów marek wstępuje kwota „*jeden tysiąc złotych*”.
- e) w § 186^b w miejsce kwoty sto milionów marek wstępuje kwota „*dwieście złotych*”; a w § 186^c w miejsce kwoty dwadzieścia pięć milionów marek kwota „*pięćdziesiąt złotych*”.
- f) w § 221 w miejsce kwoty sto milionów marek wstępuje kwota „*dwieście złotych*”;
- g) w § 522 w miejsce kwot od dziesięciu milionów, do dwu miliardów marek wstępują kwoty „*od dwudziestu do pięciu tysięcy złotych*”.
- h) w § 532 w miejsce kwoty pięćdziesiąt milionów, względnie dwieście milionów marek wstępują kwoty „*sto złotych*”, względnie „*czterysta złotych*”.

§ 8. W § 1 ustawy z dnia 25 maja 1883 r. (austr. Dz. U. P. № 78) o przepisach karnych przeciwko udaremnieniu egzekucji w miejsce kwoty sto milionów marek wstępuje kwota „*dwieście złotych*”.

§ 9. Ustęp 1 art. 2 ustawy z dnia 16 marca 1920 r. w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustaw karnych obowiązujących w b. zaborze austriackim (Dz. U. R. P. № 26, poz. 158) otrzymuje brzmienie następujące:

„Najniższą i najwyższą granicę grzywien, przewidzianych w powszechnej ustawie karnej, w ustawach o postępowaniu karnem i w ustawach karnych dodatkowych ogłoszonych przed 1 stycznia 1920 r. tudzież grzywiny oznaczone w tych ustawach kwotą stałą w koronach, markach lub złotych polskich zastępuje się taką samą liczbą złotych, oznaczone zaś w złotych reńskich podwójną liczbą złotych”.

Przepis części ostatniej § 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 10. Postanowienia paragrafu poprzedniego stosuje się odpowiednio zamiast przepisów § 1 ust. 1 i 2, § 4 ust. 1 i § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 października 1923 r. (Dz. U. R. P. № 109, poz. 858) i odnośnych przepisów rozporządzenia z dnia 17 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 135, poz. 1121) do postanowień karnych, których przekroczenie przekazane jest orzecznictwu władz administracyjnych (§§ 23, 24) oraz także do granic grzywien, do których władza administracyjna może wydać osąd karny lub jest właściwą do ich nakładania tudzież do granic, do których władza administracyjna może nałożyć odszkodowanie, a straż zaprzysiężona sama szacować wyrządzoną szkodę; *według tych samych zasad oznacza się w złotych granice wartości przedmiotu lub wysokości szkody albo nieprawnej korzyści (zysku), od których zawisła kwalifikacja czynu lub właściwość władz administracyjnych do osądzenia.*

To samo stosuje się odpowiednio do wykroczeń porządkowych i dyscyplinarnych.

Do stawek przewidzianych w ustawach wymienionych w art. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1923 r. (Dz. U. R. P. 76, poz. 595) ma zastosowanie § 21 niniejszego rozporządzenia.

C. Postanowienia dla województw: poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego.

§ 11. Art. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 92, poz. 721) otrzymuje brzmienie następujące:

„Grzywny (jako środki karne, karno-administracyjne, dyscyplinarne, porządkowe, sądowo i administracyjno-egzekucyjne), nawiązki i wynagrodne, granice upoważnień organów władz administracyjnych do zagrażania grzywami lub nakładania grzywien w drodze administracyjnej, tudzież granice upoważnień organów władzy dyscyplinarnej do nakładania grzywien w drodze dyscyplinarnej (porządkowej) zawarte w ustawach i rozporządzeniach ogłoszonych przed dniem 1 stycznia 1920 r. oznacza się w stosunku do kwoty pierwotnej w ten sposób, że marki niemieckie, marki polskie i złote polskie zastępuje się taką samą liczbą złotych”.

Postanowienia powyższe stosuje się w szczególności także zamiast przepisów § 1 ust. 3 i § 4 ust. 2 (o ile ten § dotyczy § 1 ust. 3) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 października 1923 r. (Dz. U. R. № 109, poz. 858) i odnośnych przepisów rozporządzenia z dnia 17 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 135, poz. 1121).

Przepis części ostatniej § 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 12. W niemieckim kodeksie karnym z dnia 15 maja 1871 r. (Dz. U. Rzeszy z r. 1876 str. 40) wprowadza się następujące zmiany w kwotach pieniężnych:

1) Ustępy 2 i 3 § 1 otrzymują brzmienie następujące:

„Czyn zagrożony osadzeniem w twierdzy do pięciu lat, więzieniem, albo grzywną powyżej stu pięćdziesięciu złotych jest występkiem.

Czy zagrożony aresztem lub grzywną do stu pięćdziesięciu złotych jest wykroczeniem.”

2) Ustęp 1 § 27 otrzymuje brzmienie następujące:

„Najniższy wymiar grzywny przy zbrodniach i występkach wynosi trzy złote, przy wykroczeniach jeden złoty.”

3) Ustęp 2 § 28 otrzymuje brzmienie następujące:

„Jeżeli za występki grozi grzywna wyłącznie albo na pierwszym miejscu, albo do wyboru obok aresztu, wówczas można grzywnę zamienić na areszt o ile nałożona grzywna nie przekracza sześciuset złotych, a zastępują ją kara na wolności sześciu tygodni.”

4) Ustęp 1 § 29 otrzymuje brzmienie następujące:

„W razie zamiany grzywny, nałożonej z powodu zbrodni lub występku, należy za równą jednodniowej karze na wolności uważać sumę od trzech do piętnastu złotych, w razie zaś zamiany grzywny, nałożonej z powodu wykroczenia, sumę od jednego do piętnastu złotych.

5) W § 29^a wprowadzonym artykułem 2 L. 6 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 92, poz. 721) słowa „*aż do wysokości pięciuset milionów marek polskich*” zastępuje się słowami „*aż do wysokości tysiąca złotych*”.

6) W § 29^b wprowadzonym artykułem 2 L. 6 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 92, poz. 721) słowa „*aż do trzech miliardów marek polskich*”, zastępuje się słowami „*aż do sześciu tysięcy złotych*”.

7) Liczby 4, 5 i 6 ustępu 1 § 70 otrzymują brzmienie następujące:

„4. Osadzenie w twierdzy albo w więzieniu od dwóch do pięciu lat albo grzywną powyżej sześciu tysięcy złotych, w dziesięciu latach;

5. Osadzenie w twierdzy albo w więzieniu do dwóch lat lub grzywną powyżej stu pięćdziesięciu do sześciu tysięcy złotych, w pięciu latach;

6. Areszt lub grzywnę do stu pięćdziesięciu złotych, w dwóch latach.”

§ 13. Ustęp 2 § 13 pruskiej ustawy o kradzieżach leśnych z dnia 15 kwietnia 1878 r. (Zb. Ustaw str. 222) otrzymuje brzmienie następujące:

„Kwotę jednego do pięciu złotych należy uważać za równą jednodniowej karze więzienia.”

§ 14. W § 6 pruskiej ustawy o policji polnej i leśnej z dnia 1 kwietnia 1880 r. (Zb. Ust. str. 230) wstępuje w miejsce kwoty dotychczasowej — kwota *stu złotych*.

§ 15. W niemieckiej ustawie o ustroju sądownictwa z dnia 27 stycznia 1877 r. (Dz. U. Rz. str. 41) wstępuje w miejsce kwot dotychczasowych:

1) w § 27 L. 2 kwota sześćset złotych;

2) w § 27 L. 4, 5, 6 i 7 oraz w § 28 — kwota *sto pięćdziesiąt złotych*.

§ 16. Kwotę grzywny, którą sądy powiatowe (pokoju) mogą wymierzyć mandatem karnym (§ 447 ustawy o postępowaniu karnym), oznacza się na sto pięćdziesiąt złotych; izby karne mogą wymierzać grzywny mandatem karnym bez ograniczenia co do wysokości.

§ 17. W zdaniu 1 ustępu 3 § 1 pruskiej ustawy o wydawaniu policyjnych rozporządzeń karnych z powodu wykroczeń z dnia 23 kwietnia 1883 r. (Zb. Ust. str. 65) wstępuje w miejsce kwoty dotychczasowej kwota trzydziestu złotych.

II.

Postanowienia dla wszystkich b. dzielnic w przedmiocie zmiany stawek pieniężnych w przepisach ogłoszonych po dniu 31 grudnia 1919 roku.

§ 18. W ustawie o zwalczaniu lichwy wojennej z dnia 2 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. № 67, poz. 449) w brzmieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. № 69 poz. 618) najniższe i najwyższe granice grzywien zmienia się w ten sposób, że w miejsce kwot pierwotnych ustalonych ustawami z dnia 2 lipca 1920 r. i 5 sierpnia 1922 r. wstępuje taka liczba złotych, jaka wypadnie z podziału tych kwot przez sto; kwoty pieniężne zaś, od których zawisła kwalifikacja czynu *zmienia się w ten sposób, że w miejsce kwot „100.000 marek” (art. 19 i 25 ustawy z dnia 2 lipca 1920 r. w brzmieniu art. 7 i 11 ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r.) wstępują kwoty „200 złotych”*.

§ 19. Najniższe i najwyższe granice grzywien (kar pieniężnych) i grzywny oznaczone kwotą stałą, oraz granice grzywien, od których zawisła kwalifikacja przestępstwa, właściwość sądu, lub upoważnienie sądów do wydawania nakazów karnych (osądów), przewidziane w innych przepisach karno-sądowych, obowiązujących w jakiegokolwiek dzielnicy, a ogłoszonych po 31 grudnia 1919 r. ustala się w ten sposób, że w miejsce kwot pierwotnych lub podwyższonych przepisem szczególnym (§ 25) wstępuje taka liczba złotych, jaka wypadnie z podziału tych kwot marek polskich:

a) w przepisach ogłoszonych w r. 1920 przez sto;

b) w przepisach ogłoszonych w r. 1921 przez dwieście;

c) w przepisach ogłoszonych w r. 1922 przez pięćset;

d) w przepisach ogłoszonych w r. 1923 przez dwa tysiące.

Marki niemieckie przelicza się na złote na tych samych zasadach; złote polskie i franki zastępuje się taką samą ilością złotych (§ 27).

Przepis części ostatniej § 2 ma odpowiednio zastosowanie.

§ 20. *Postanowienia § 19 należy odpowiednio stosować do kwot pieniężnych, wyrażających granice wartości przedmiotu, lub wysokości szkody (uszczerbku), albo nieprawnej korzyści (zysku), od których zawisła kwalifikacja czynu lub właściwość sądu, przewidzianych w przepisach karno-sądowych, obowiązujących w jakiegokolwiek dzielnicy, a ogłoszonych po 31 grudnia 1919 r.*

§ 21. W art. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 76, poz. 595) w miejsce kwoty „3000 mkp.”, podwyższonej rozporządzeniami z dnia 22 października 1923 r. (Dz. U. R. P. № 109, poz. 858) i z dnia 17 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 135, poz. 1121) do kwoty 500.000 mkp. wstępuje kwota „1 złoty”, a w art. 2 tej ustawy w miejsce kwot „30.000 marek” podwyższonych powyższymi rozporządzeniami do 5.000.000 marek, wstępuje kwota

„10 złotych”, zaś w miejsce kwoty 7.500 mk., podwyższonej do 1.500.000 mk. kwota „5 złotych”; wreszcie w art. 3 tej ustawy oznaczoną tam kwotę „50.000 marek”, podwyższoną powyższymi rozporządzeniami do 5.000.000 marek, zastępuje się kwotą „10 złotych”, a kwotę „150.000 marek”, podwyższoną do 15.000.000 marek — kwotą „30 złotych”.

§ 22. Postanowienia § 18, 19 i 20 stosuje się odpowiednio do postanowień karnych, których przekroczenie przekazane jest orzecznictwu władz administracyjnych (§§ 23, 24) a nieobjętych paragrafem poprzednim.

To samo stosuje się odpowiednio do wykroczeń porządkowych i dyscyplinarnych.

W województwach: poznańskim i pomorskim i górnośląskiej części Województwa Śląskiego § 19 i § 20 stosują się odpowiednio odnośnie do oznaczonych w nich okresów czasu do grzywien i innych przedmiotów wymienionych w § 11 niniejszego rozporządzenia.

III.

Zakres zastosowania postanowień zawartych w rozdziałach I i II.

§ 23. O ile niniejsze rozporządzenie dotyczy postanowień, których przekroczenie przekazane jest orzecznictwu władz administracyjnych, obejmuje ono także te postanowienia, których przekroczenie choćby nie wyłącznie należy do orzecznictwa tych władz.

§ 24. Do postanowień, których przekroczenie jest przekazane choćby niewyłącznie orzecznictwu administracyjnych władz skarbowych (w b. dzielnicy austriackiej także sądów skarbowych) przepisy niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie o tyle, o ile chodzi o postanowienia zawarte w ustawach i rozporządzeniach o podatkach od spożycia, zużycia, względnie produkcji, o monopolach państwowych, o obrocie towarowym z zagranicą i w ustawach celnych.

§ 25. Jeżeli kwota pieniężna przewidziana w pewnym przepisie została zmieniona późniejszym przepisem szczególnym, należy za podstawę zastosowania przeliczenia przyjąć kwotę ustanowioną w późniejszym przepisie i czas jego ogłoszenia, o ile z poszczególnych postanowień niniejszego rozporządzenia nie wynika, że za podstawę zastosowania zmiany należy przyjąć przepis pierwotny lub wogóle wcześniejszy.

Za podstawę przeliczenia kwot zawartych w rozporządzeniach Generalnego Komisarza Ziem Wschodnich, wymienionych w Dekrecie Naczelnego Dowódcy Wojskowego Litwy Środkowej z dnia 29 września 1921 r. № 371 Dz. U. T. K. R. № 33 (43) z r. 1921 nie należy brać podwyżek ustanowionych tym dekretem i czasu jego ogłoszenia, lecz kwoty ustanowione w pierwotnych przepisach i czas ich ogłoszenia.

§ 26. Przepisy niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania do postanowień, co do których przepisy szczególne przyznają upoważnienie wprowadzenia zmian w kwotach pieniężnych innej władzy niż Rada Ministrów.

IV.

Szczegółowe postanowienia o zastosowaniu złotego do wymierzania grzywien oraz do przeliczania grzywien zaległych i bieżących, tudzież postanowienia przejściowe i końcowe.

§ 27. W wyrokach, decyzjach i innych orzeczeniach, skazujących na grzywny (kary pieniężne), sądy i władze administracyjne będą je oznaczały wyłącznie w złotych. To samo stosuje się w województwach: poznańskim i pomorskim i w górnośląskiej części Województwa Śląskiego do przyznanej nawiązki i wynagrodnego (§ 11).

W razie zezwolenia na spłatę grzywny ratami należy za podstawę oznaczenia spłat ratalnych przyjąć złote lub ich części.

§ 28. *Grzywny (kary pieniężne) wyrażone w złotych, nie mniej oznaczone w nich kaucje kasacyjne i należitości (§ 2 cz. 3 ust. 2 i 4) tudzież nawiązki i wynagrodne (§§ 27 i 11) będą płacone wyłącznie w złotych.*

§ 29. Grzywny (kary pieniężne) orzeczone w markach polskich, które były już wykonalne przed dniem 1 stycznia 1924 r., a do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia nie zostały uiszczone, należy przeliczyć na złote, wedle wartości franka złotego w dniu 1 stycznia 1924 r. (*art. 2 i 3 ust. z 6 grudnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 127, poz. 1044*).

Grzywny (kary pieniężne) nieuiszczone do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, a nałożone w markach polskich orzeczeniami, które przed dniem 1 stycznia 1924 r. nie stały się wykonalnymi, lub orzeczeniami wydanymi po 31 grudnia 1923 r., należy — o ile nie ma zastosowania przepis § 31 L. 1 lub § 32 — przeliczyć na złote według wartości franka złotego w dniu, w którym orzeczenie stało się wykonalnym, *a jeśli orzeczenie stało się wykonalnym po 27 kwietnia 1924 r. według relacji 1 złoty za 1.800.000 marek polskich.*

Postanowienia powyższe stosują się odpowiednio do niespłaconej części grzywny (kary pieniężnej).

Jeżeli przy przeliczeniu według powyższych przepisów wyniknie kwota złotych więcej niż o jednym miejscu dziesiętnym, a zarazem setne części franka złotego wynoszą 5 lub więcej, to zaokrągla się je wzwyż do pełnej dziesiątej części złotego, w przeciwnym razie setne i dalsze części złotego opuszcza się; uwzględnia się je jednak, jeśli one są jedynym wynikiem przeliczenia.

Do uiszczenia grzywien (kar pieniężnych) przeliczonych według niniejszego paragrafu stosuje się postanowienia § 28.

§ 30. Wykonanie czynności przerachowania wskazanych w § 29 należy do władz (organów) powołanych do wykonania kary.

§ 31. Postanowienia niniejszego rozporządzenia w przedmiocie zmiany stawek pieniężnych nie stosują się do przestępstw popełnionych przed jego wejściem w życie z następującymi wyjątkami:

1) w b. dzielnicach: rosyjskiej i austriackiej nowe stawki grzywien (kar pieniężnych) w złotych stosować należy także w przypadku osądzenia przestępstw popełnionych przed dniem 1 lutego 1924 r.;

2) w b. dzielnicach rosyjskiej nowe stawki kaucji kasacyjnej i należitości przewidzianych w ustawie postępowania karnego (§ 2 cz. 3 ust. 2 i 4) należy zawsze stosować, jeśli zapłała następuje po dniu 31 stycznia 1924 r.

§ 32. Jeśli na obszarze województw: poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiej części Województwa Śląskiego wydano w pierwszej instancji po 31 stycznia 1924 r. wyrok, uchwałę, mandat karny lub inne orzeczenie z powodu przestępstwa popełnionego przed 1 lutego 1924 r., należy w nich wypowiedzieć jakiej liczbie złotych odpowiada grzywna orzeczone w markach polskich, przyjmując za podstawę wartość franka złotego w dniu wydania orzeczenia, a jeśli rodzaj lub wymiar kary w wyższej instancji zmieniono, wartość franka złotego w dniu wydania orzeczenia w wyższej instancji (np. . . . . skazuje . . . . na grzywnę w kwocie X marek polskich, co w dniu dzisiejszym odpowiada Y złotych); *jeśli orzeczenie wydano po dniu 27 kwietnia 1924 r. należy za podstawę przeliczenia przyjąć relację w wysokości za 1.800.000 marek polskich jeden złoty.*

To samo stosuje się odpowiednio do nawiązek i wynagrodnego (§§ 27, 11). Części ostatnia i przedostatnia § 29 mają odpowiednie zastosowanie.

§ 33. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrom: Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych i Skarbu oraz innym właściwym Ministrom.

§ 34. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1924 r. Prezes Rady Ministrów i Minister Skarbu: *W. Grabski* Minister Sprawiedliwości: *Wł. Wyganowski* Minister Spraw Wewnętrznych: *Sołtan*.

II. W tekście powyższym część 1 art. 70 u. z 25 lutego 1921 r. w brzmieniu § 2 rozp. z 21 stycznia 1924 r. otrzymała nowe brzmienie na zasadzie § 1 rozp. R. M. z 19 marca 1924 r. Dz. U. R. P. № 30, poz. 302; na zasadzie § 2 tegoż rozporządzenia R. M. skreślono w punkcie 1 § 31 rozp. z 21 stycznia 1924 r. wyrazy końcowe „jeśli wyrok, decyzja, lub inne orzeczenie pierwszej instancji zapada po dniu 31 stycznia 1924 r.”; zmiany te weszły w życie z dniem 6 kwietnia 1924 r.

Inne zmiany, uwidocznione drukiem odmiennym od reszty tekstu (kursywą) wprowadziło rozp. R. M. z 16 czerwca 1924 r. Dz. U. R. P. № 52, poz. 529, które weszło w życie z dniem 1 lipca 1924 r. Na zasadzie tegoż rozporządzenia skreślono też poszczególne wyrazy lub ustępy w napisie, we wstępie oraz w §§ 1, 27, 28 i 30 rozp. z 21 stycznia 1924 r. zamieszczonego w Dz. U. R. P. № 9, poz. 89 z tekstem tegoż rozporządzenia zmienionem według nowel a zamieszczonym powyżej w punkcie I.

III. Według § 2 rozp. R. M. z dnia 16 czerwca 1924 r. Dz. U. R. P. № 52, poz. 529 postanowienia *tego rozp. w przedmiocie stawek pieniężnych* nie stosują się do przestępstw popełnionych przed jego wejściem w życie t. j. przed 1 lipca 1924 r. Są to postanowienia zawarte w rozp. z 21 stycznia 1924 r. *w brzmieniu ustalonym powyżej w punkcie I*, uwidocznione w tym tekście drukiem odmiennym (kursywą) w § 2 część 3 ustęp 1 (art. 70 cz. 2 ustęp 1 ustawy z 25 lutego 1921 r.), w §§ 3, 7, 8, 10 część 1, 14, 15 L. 2, 18 — w postanowieniach tych są podane cyfrowo (lub przez wskazanie sposobu obliczenia) *kwoty pieniężne, wyrażające granice wartości przedmiotu, wysokości szkody, uszczerbku, nieprawnej korzyści, zysku od których zawisła kwalifikacja przestępstwa lub właściwość sądu (władzy admin.) do jego osądzenia.*

Jeżeli przestępstwo spełniono przed 1 lipca 1924 r. należy w powyższym zakresie zastosować postanowienia rozp. z 21 stycznia 1924 r. *w brzmieniu jego pierwotnem* zamieszczonem w Dz. U. R. P. № 9 poz. 98, (stawki markowe), a nie w brzmieniu zmienionem rozporządzeniem R. M. z 16 czerwca 1924 r. i ustalonym w punkcie I niniejszego okólnika (patrz wyjaśnienia w p. VII okólnika № 829/I. U./24—Dziennik Urzędowy Ministerstwa Sprawiedliwości z r. 1924 № 3 str. 145 i 146).

Natomiast kwoty pieniężne złote dotyczące stawek *grzywien* (kar pieniężnych) należy stosować także w przypadku osądzenia przestępstw popełnionych przed 1 lipca 1924 r., a nawet przed 1 lutym 1924 r. (§ 30 rozp. z 21 stycznia 1924 r.); jedynie na obszarze województw: poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego do przestępstw popełnionych przed 1 lutym 1924 r. ma w tym zakresie zastosowanie przepis § 32 rozp. z 21 stycznia 1924 r. w brzmieniu ustalonym rozp. z 16 czerwca 1924 r. (jak punkt I).

Warszawa, dnia 17 września 1924 r.

Minister Sprawiedliwości:

Wł. Wyganowski

OKÓLNIK № 926/II. O./24

w sprawie

ustalenia szczebla uposażenia w wypadku przesunięcia do niższej grupy.

Do wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa w całym Państwie oraz do Pana Prezydenta Komisji Kodyfikacyjnej.

Prezydjum Rady Ministrów nadesłało w dniu 18 sierpnia r. b. № 2529 następujący okólnik:

„Do Ministerstwa Kolei Żelaznych w miejscu. Odpowiadając na pismo z dnia 6 lutego 1924 r. № 1/1618/2/24, Prezydjum Rady Ministrów oznajmia, że w wypadku obniżenia grupy uposażenia wskutek wyroku dyscyplinarnego należy wymierzyć zdegradowanemu w tej grupie, do której został zdegradowany, ten szczebel, jaki posiadał w grupie utraconej.

W wypadku obniżenia grupy uposażenia wskutek redukcji etatów w następstwie reorganizacji władzy lub akcji oszczędnościowej należy funkcjonariuszowi wymierzyć w nowej grupie uposażenia szczebel a. Obniżenie grupy uposażenia w tym wypadku przedstawia się jako zwolnienie ze służby państwowej w dotychczas posiadanej grupie i ponowne przyjęcie do służby państwowej w innej niższej grupie, wobec czego ma miejsce zupełnie nowa nominacja, która uzasadnia wymierzenie tylko szczebla a w danej grupie.

Kwestję ustalenia czasu służby w ostatnio posiadanym stopniu służbowym u tych, którzy poprzednio mieli wyższy stopień niż obecnie, normuje okólnik Prezydjum Rady Ministrów z dnia 29 marca 1924 r. № 4555 w sprawie ustalenia czasu służby państwowej polskiej w ostatnio posiadanym stopniu służbowym. Z p. Prezesa Rady Ministrów: *Rodich Laskowski* za Podsekretarza Stanu”.

O tem zawiadamiam w celu zastosowania się.

Warszawa, dnia 19 września 1924 r.

Minister Sprawiedliwości:

Wł. Wyganowski

OKÓLNIK № 927/II. O./24

w sprawie

nowego wzoru umowy z pracownikami kontraktowymi.

Do władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa oraz Pana Prezydenta Komisji Kodyfikacyjnej.

W ślad okólnika № 820/G. S./24 z dnia 19 stycznia 1924 r. (Dz. Urz. № 3) w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych przesyłam nowy wzór umowy, ustalony przez Prezydjum Rady Ministrów w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Prokuratorją Generalną Rzeczypospolitej Polskiej.

Poza zmianami koniecznymi z powodu zastosowania do pracowników kontraktowych nowych zasad uposażenia, wprowadzonych ustawą z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. № 116, poz. 924), nowy wzór umowy zawiera unormowanie kwestji wypłaty wynagrodzenia w wypadku nieobecności na służbie z powodu choroby oraz z powodu powołania do służby wojskowej.

Celem wykonania postanowienia umowy o wypłacaniu przez czas choroby różnicy między wynagrodzeniem a zasiłkiem pobieranym z kasy chorych, proszę, aby ściśle przestrzegano ustawy z dnia 9 maja 1920 r. (Dz. U. R. P. № 44 poz. 272) i zgłaszano pracowników kontraktowych do kas chorych.

Równocześnie zaznacza się, że na obszarze b. zaboru austriackiego istnieje obowiązek zgłaszania pracowników kontraktowych do ubezpieczenia w Zakładzie Pensyjnym we Lwowie. Obowiązki ubezpieczenia nie podlegają tylko te osoby, do których mają zastosowanie punkty 1, 2, 4 i ostatni ustęp § 2 ustawy z dnia 16 grudnia 1906 r. o ubezpieczeniu pensyjnym funkcjonariuszów w służbie prywatnej i niektórych funkcjonariuszów w służbie publicznej w brzmieniu, ustalonym rozporządzeniem cesarskim z dnia 25 czerwca 1914 r. o ubezpieczeniu pensyjnym (aust. Dz. P. P. № 138), zmienionem ustawą z dnia 10 czerwca 1921 r. (Dz. Ust. № 59 poz. 370). Obowiązek ubezpieczenia nie dotyczy również emerytów zajętych w służbie państwowej za kontraktem.

W punkcie 2) umowy nie ustalono terminu wypłaty wynagrodzenia. W tej mierze obowiązuje nadal zarządzenie, zawarte w okólniku № 776/II O. P./23, Dz. Urz. № 22 z 1923 r. którym pozostawiono uznaniu władzy, zawierającej umowę, czy wynagrodzenie ma być wypłacane zgóry, czy też zdołu.

Punkt 3) umowy należy umieszczać w umowach, zawieranych z osobami, co do których zachodzi możliwość powołania do służby wojskowej w wypadkach tam wymienionych.

W punkcie 7) umowy pozostawiono ustalenie terminu wypowiedzenia uznaniu władzy. Zaznacza się jednak, że termin ten zasadniczo winien wynosić jeden miesiąc, a tylko w wyjątkowych wypadkach może wynosić więcej, najwyżej jednak trzy miesiące.

Przesyłając powyższe uwagi i wyjaśnienia do nowego wzoru umowy, proszę o zarządzenie dostosowania do niego wszystkich umów. O ile chodzi o umowy już zawarte, należy sporządzić w miejsce dotychczasowych nowe. Umowy winny być sporządzane w konkretnym wypadku w ten sposób, aby zawierały tylko te postanowienia z ustalonego wzoru, które dotyczą danego pracownika kontraktowego.

Równocześnie zmienia się punkt 3) okólnika № 820/G. S./24 z dnia 19 stycznia 1924 r. w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w tym kierunku, że wynagrodzenie gońców poniżej 18 lat nie może przewyższać $\frac{3}{4}$ uposażenia XVI grupy szczebla a) i że do tej granicy władza przyjmująca gońców może według swego uznania ustalić wysokość ich wynagrodzenia. Powyższą zmianę należy uwzględnić przy sposobności sporządzenia nowej umowy w miejsce dawnej celem zastosowania nowego wzoru umowy.

Warszawa, dnia 19 września 1924 r.

Minister Sprawiedliwości:

Wł. Wyganowski

UMOWA

zawarta między Panem .....
(charakter służbowy) działającym w imieniu .....
(nazwa władzy lub urzędu) i Skarbu Państwa, a Pan .....
..... w sprawie stosunku służbowego.
1. Pan ..... przyjmuje na siebie od
dnia ..... 192... roku (ewentualnie do dnia .....
192... roku) obowiązki ..... w charakterze pracownika kontraktowego.

2. Pan ..... pobierać będzie ze Skarbu Państwa wynagrodzenie, równe uposażeniu funkcjonariuszów państwowych grupy uposażenia szczebla a) łącznie z dodatkiem regulacyjnym, ewentualnie ekonomicznym, stołecznym, względnie kresowym — (art. art. 3, 4 i 5 ustawy z dnia 9 października 1923 r. Dz. U. R. P. № 116, poz. 924). Powyższe wynagrodzenie wypłacane będzie miesięcznie ..... poczynając od dnia ..... 192... r. przez cały czas trwania umowy.

W razie podróży służbowych otrzyma Pan ..... zwrot kosztów podróży i diety, wedle norm, obowiązujących w tym względzie dla funkcjonariuszów państwowych, przyczem pobierać będzie diety, przyznane dla funkcjonariuszów państwowych ..... grupy uposażenia.

W razie nieobecności na służbie z powodu choroby będzie otrzymywał Pan ..... przez czas tej nieobecności różnicę między wynagrodzeniem wyżej wymienionem a zasiłkiem pobieranym w myśl obowiązujących przepisów z kasy chorych. Jednakże nieobecność na służbie z powodu choroby nie może trwać dłużej niż dwa miesiące, po roku zaś służby nie dłużej niż trzy miesiące. W razie przekroczenia tego terminu umowa niniejsza rozwiązuje się sama przez się, bez potrzeby jakiegokolwiek zawiadomienia lub wypowiedzenia z końcem miesiąca, w którym termin ten upłynął. Przy obliczeniu dwu, względnie trzy-miesięcznego czasu trwania choroby, liczy się jako przerwy tylko te okresy czynnej służby, które wynoszą przynajmniej połowę czasu poprzedniej nieobecności z powodu choroby. O ile służba czynna trwała krócej, nie stanowi ona przerwy, a poszczególne okresy choroby liczą się razem.

3. W razie powołania Pana ..... do pełnienia obowiązkowej służby wojskowej, umowa niniejsza rozwiązuje się sama z końcem miesiąca, w którym nastąpiło powołanie.

Na wypadek powołania na perijodyczne ćwiczenia wojskowe będzie Pan ..... otrzymywał przez czas odbywania tych ćwiczeń pełne wynagrodzenie, należne według niniejszej umowy.

Na wypadek powołania do służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, Przystanie Pan ..... pobierać wynikające z niniejszej umowy wynagrodzenie z końcem miesiąca, w którym nastąpiło powołanie, umowa jednak nie zostaje rozwiązana.

4. Świadczenia Państwa na rzecz Pan ..... ograniczają się do świadczeń, wyszczególnionych w punkcie 2-im (ewentualnie i 3-im) niniejszej umowy.

Nie przysługują natomiast Pan ..... prawa urzędników państwowych (niższych funkcjonariuszów państwowych), wynikające z postanowień ustawy z dnia 17 lutego 1922 r., o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. № 21, poz. 164) wogóle, a w szczególności zawarte w tytule drugim rozdział III, art. 33 do 51 tej ustawy (w tytule trzecim, rozdział III, art. 104 do 112 tej ustawy), o ile prawa te nie są określone wyraźnie z dostównego jej brzmienia.

W szczególności będzie Pan ..... służyło prawo po upływie przynajmniej roku pełnienia swych funkcji do ..... urlopu dla wypoczynku na tych samych zasadach, jak urzędnikom państwowym (niższym funkcjonariuszom państwowym) corocznie w terminie oznaczonym przez bezpośrednio przełożonego (władzę służbową).

5. Pan ..... przyjmuje do wiadomości postanowienia zawarte w art. art. 21 do 27 art. 28 ust. 1 i 2, art. 29, art. 31 oraz

art. 32 ustęp 1 i 3 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. № 21 poz. 164) art. 95 do 103 włącznie ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. № 21 poz. 164) i zobowiązuje się ściśle stosować do tych postanowień, a ponadto także do regulaminów, instrukcji i innych zarządzeń wydanych przez ..... (władzę lub urząd), a normujących porządek pełnienia służby wewnętrznej i zewnętrznej.

6. W razie zamianowania Pan ..... urzędnikiem państwowym (niższym funkcjonariuszem państwowym) albo też dopuszczenia do państwowej służby przygotowawczej w charakterze praktykanta po myśli art. 12 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. № 21 poz. 164), umowa niniejsza przestaje obowiązywać strony z chwilą doręczenia pisma nominacyjnego, względnie zaświadczenia przyjęcia do służby przygotowawczej.

7. Rozwiązanie stosunku służbowego (o ile umowa jest bezterminowa) może nastąpić każdego czasu na skutek jednostronnego wypowiedzenia na piśmie ze strony ..... lub Pan ..... na ..... miesiąc ..... naprzód.

Przed rozwiązaniem stosunku służbowego obowiązany jest Pan ..... zwrócić otrzymane ewentualne zaliczki i uregulować wszystkie zaciągnięte przez się względem ..... zobowiązania pieniężne i służbowe.

8. W razie popełnienia przez Pan ..... zaniehdania lub czynu, który bądź to podpada pod powszechnie obowiązujące ustawy karne i ścigany ma być w drodze karno-sądowej, bądź też stanowiłby, jeśliby się go dopuścił funkcjonariusz państwowej służby cywilnej, występki służbowy w rozumieniu art. 67 i następnych ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. № 21 poz. 164) służyć będzie bezpośrednio przełożonemu (władzy służbowej) prawo uznać jednostronnie niniejszą umowę za rozwiązana natychmiast. Decyzja taka, która winna być umotywowana i doręczona na piśmie, staje się od razu skuteczną, t. j. doręczenie jej ma znaczenie natychmiastowego zwolnienia ze służby i pociąga za sobą zawieszenie z tą chwilą wypłat umówionego w p. 2 niniejszej umowy wynagrodzenia. O ile decyzja ta niewyszła od władzy centralnej (której decyzja nie podlega dalszemu tokowi instancji), będzie Pan ..... służyło prawo odwołania się od tejże decyzji w nieprzekraczalnym terminie dni 14-tu, biegnącym od dnia następującego po dniu, w którym decyzja została doręczoną, do władzy bezpośrednio przełożonej nad tą władzą, która decyzję wydała. Zapadłe ewentualnie w tej drugiej instancji orzeczenie jest ostateczne. Odwołanie się nie ma w żadnym wypadku mocy wstrzymującej, a tylko w razie uchylenia decyzji pierwszej przez oznaczoną wyżej władzę drugiej instancji będzie Pan ..... służyło prawo żądania przywrócenia go do pełnienia służby na warunkach niniejszej umowy, przyczem umówione wynagrodzenie, jakieby się należało od chwili zwolnienia ze służby przez czas tego zwolnienia, winno być dodatkowo wypłacone. Pozatem zrzeka się Pan ..... prawa podnoszenia z powodu wyżej unormowanego jednostronnego, natychmiastowego rozwiązania umowy jakichkolwiek zarzutów, względnie żądania jakiegokolwiek bądź odszkodowania.

9. Dla wszelkich sporów, wynikłych ewentualnie z niniejszej umowy, będą w pierwszej instancji wyłącznie kompetentnymi sądy przedmiotowo-właściwe, mające siedzibę w ..... (tu należy wymienić miejscowość, odpowiadającą siedzibie odnośnego Oddziału Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej).

10. Koszty sporządzenia niniejszej umowy w szczególności przypadające od niej opłaty skarbowe ponosi Pan ..... bez prawa regresu.

..... dnia ..... 192... r.

Podpis przedstawiciela władzy:

Podpis pracownika kontraktowego:

OKÓLNIK № 928/II. St./24

w sprawie

nadsyłania kart liczebnych i kart indywidualnych.

Do władz sądowych w okręgach sądów apelacyjnych w Poznaniu, Toruniu, oraz w okręgu sądu okręgowego w Katowicach.

W myśl rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 kwietnia 1923 r. w sprawie perjodycznych wykazów statystycznych z rejestrów handlowych i kart upadłości (Dz. Urzędowy № 8 1923 r.) tudzież reskryptu Ministerstwa byłej dzielnicy pruskiej, departamentu sprawiedliwości z dnia 2 kwietnia 1920 r. L. 4.II. a. 9059/20 r. władze sądowe nadsyłają karty liczebne w sprawach rozwodowych i karty indywidualne w sprawach rejestrów firm handlowych.

Uzupełniając przepisy wymienionych rozporządzeń, zarządzam, aby władze sądowe w okręgach sądów apelacyjnych w Poznaniu, Toruniu oraz w okręgu sądu okręgowego w Katowicach nadsyłały te karty bezpośrednio do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.

Warszawa, dnia 19 września 1924 r.

Minister Sprawiedliwości:
Wł. Wyganowski

OKÓLNIK № 929/II. O./24.

w sprawie

zapomóg na wpisy szkolne.

Do wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więzienia w całym Państwie, oraz do Pana Prezydenta Komisji Kodyfikacyjnej.

Uzupełniając okólniki: № 853/II. O./24 (Dz. Urz. Min. Spr. № 6 z 1924 r.) i № 898/II. O./24 (Dz. Urz. Min. Spr. № 13 z 1924 r.) wskutek wyjaśnienia Ministerstwa Skarbu w porozumieniu z Prezydum Rady Ministrów i Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, oznajmiam, co następuje:

Na okres pierwszego półrocza roku szkolnego 1924/25 zwalnia się petentów w sprawie zwrotu opłaty szkolnej w szkołach średnich za dzieci funkcyjnarzuszów państwowych od załączania do podań o zwrot opłaty szkolnej zaświadczenia o nieprzyjęciu dziecka do szkoły państwowej z powodu braku wolnego miejsca

Warszawa, dnia 22 września 1924 r.

Minister Sprawiedliwości:
Wł. Wyganowski

OKÓLNIK № 930/II. G. S./24

w sprawie

wypłaty uposażenia za październik 1924 r.

Do wszystkich władz, asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa, oraz Pana Prezydenta Komisji Kodyfikacyjnej.

Na podstawie pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 19 września 1924 r. L. 3143/D. B./1 zawiadamiam, że uposażenia, względnie wynagrodzenia umowne na miesiąc październik 1924 r., należy obliczyć przy zastosowaniu mnożnej w kwocie trzydzieści osiem groszy tudzież że w wypadkach, w których przy wypłacie uposażenia względnie wynagrodzenia umownego nie ma zastosowania mnożna, należy wypłacić uposażenie względnie wynagrodzenie za październik r. b. w wysokości wrześniowego, zwiększonego o 8.6% (osiem całych i sześć dziesiątych).

Warszawa, dnia 22 września 1924 r.

Minister Sprawiedliwości:
Wł. Wyganowski

OKÓLNIK № 931/II. G. S./24

w sprawie

potrącania podatku dochodowego z uposażeń służbowych.

Do wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa oraz Pana Prezydenta Komisji Kodyfikacyjnej.

Na podstawie okólnika Ministerstwa Skarbu z dn. 18 września 1924 r. L. D. P. O. 1839/II, zawiadamiam, że pobór podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę winien być w miesiącu październiku 1924 r. dokonywany w dotychczasowym trybie, według skali, ustalonej dla potrąceń podatku w miesiącu maju 1924 r. (Dz. Urz. Ministerstwa Sprawiedliwości № 9/24. Okólnik № 869/II. G. S./24).

Warszawa, dnia 22 września 1924 r.

Minister Sprawiedliwości:
Wł. Wyganowski

OKÓLNIK № 933/I. U./24.

w sprawie

wykonania ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. № 78 poz. 757) o języku urzędowania sądów, urzędów prokuratorskich i notariatu.

Do sądów apelacyjnych w Lublinie i Wilnie, do Panów Prokuratorów przy tych sądach, do wszystkich sądów (sędziów śledczych) i urzędów prokuratorskich w okręgach sądu apelacyjnego wileńskiego i sądów okręgowych w Łucku i Równem.

Nie obejmując niniejszym okólnikiem Okręgu Apelacyjnego Lwowskiego ze względu na inny w tym okręgu stan prawny (art. 4 i 5 ustawy), udzielam sądom i urzędom prokuratorskim wymienionym w nagłówku następujących

wyjaśnień i wskazówek co do stosowania ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. № 78 poz. 757), nie przesądzając wyników interpretacji sędziowskiej.

I. Postanowienia ustawy dotyczą tylko sądów i urzędów prokuratorskich wskazanych w art. 3. Decydującą podstawą jest **siedziba** sądu (urzędu prokuratorskiego) na pewnym obszarze określonym w tym artykule. Obszar językowy jest określony dla każdego języka osobno. Używanie języka niepaństwowego dozwolone jest w sądzie II instancji (S. Apelacyjnym i S. Okręgowym jako II instancji) również tylko pod warunkiem, że sąd ten ma siedzibę na obszarze, na którym ten język jest dopuszczony; w przeciwnym razie użycie języka niepaństwowego jest w sądzie II instancji niedopuszczalne nawet w tym wypadku, jeśli w I instancji sprawa toczyła się w sądzie, w którym użycie języka niepaństwowego było dozwolone.

W sądzie apelacyjnym w Wilnie (w urzędzie prokuratorskim przy tym sądzie) jest więc używany język białoruski (art. 3 lit. b), natomiast używanie w tym sądzie apelacyjnym i w sądzie apelacyjnym w Lublinie języka ruskiego jest ograniczone do spraw wskazanych w art. 3 lit. a (zdanie drugie).

W sądach i urzędach prokuratorskich, mających siedzibę na obszarze województwa poleskiego wolno używać obok języka państwowego dwu języków: ruskiego i białoruskiego. Natomiast poza tym obszarem wolno używać tylko jednego z języków niepaństwowych (wyjątkowo jako drugiego litewskiego na bardzo ograniczonym obszarze).

Ponieważ podział terytorjalny administracyjny z podziałem terytorjalnym sądownictwa niezupełnie się pokrywa, przeto zachodzą pewne komplikacje, a mianowicie:

W sądach (urzędach prokuratorskich) okręgowych w Łucku i w Równem i we wszystkich sądach ich okręgów wolno używać języka ruskiego. Natomiast języka białoruskiego dopuszczalnego w sądach pokoju i u sędziów śledczych powiatów kamieńkoszyrskiego i sarnieńskiego (województwa poleskiego) nie wolno używać w sądach okręgowych (urzędach prokuratorskich) w Łucku i w Równem niezależnie od tego, czy one działają będą jako pierwsza, czy też jako druga instancja odwoławcza od wyroków i decyzji sądów pokoju (sędziów śledczych) powyższych dwóch powiatów.

W sądzie (urzędzie prokuratorskim) okręgowym w Grodnie i we wszystkich sądach jego okręgu wolno używać języka białoruskiego. Natomiast języka ruskiego dopuszczalnego w sądach pokoju i u sędziów śledczych powiatów kosowskiego i prużańskiego (województwa poleskiego) nie wolno używać w sądzie okręgowym (urzędzie prokuratorskim) w Grodnie niezależnie od tego, czy on działa jako pierwsza, czy też jako druga instancja odwoławcza od wyroków i decyzji sądów pokoju (sędziów śledczych) powyższych dwóch powiatów.

Języka litewskiego wolno używać tylko w sądach pokoju i u sędziów śledczych, mających siedzibę w powiecie święciańskim. Natomiast w dawnym powiecie trockim istnieje tylko jedna gmina z większością litewską, a mianowicie Olkieniکی, w której żaden sąd nie ma siedziby, wobec czego przepis ustawy jest na razie w tym zakresie bezprzedmiotowym; mimo to w zakresie ustnego porozumiewania się z mieszkańcami wsi Olkieniکی należy w miarę konieczności i w miarę możliwości już obecnie porozumiewać się w języku litewskim w sądzie pokoju w Landwarowie. W sądach okręgowym i apelacyjnym w Wilnie i w urzędach prokuratorskich przy tych sądach nie przyznano językowi litewskiemu żadnych praw.

II. Ustawą dotyczy—poza notarjatem—sądów i urzędów prokuratorskich.

Ma ona zastosowanie również i u sędziów śledczych, u pisarzy hipotecznych i komorników ze względu na stanowisko ich, określone w przepisach tymczasowych o urządzeniu sądownictwa z 18/VII 1917 r. (Dz. Urzęd. № 1

poz. 1) i tymczasowej instrukcji ogólnej dla sądów z 13/VIII 1917 r. (Dz. Urzęd. № 2, poz. 4).

Natomiast przepisy ustawy nie dotyczą Policji Państwowej nawet w wypadku, gdy jej organa powołane są do czynności w zakresie postępowania karnego, bowiem do Policji Państwowej, jako do władzy administracyjnej, stosuje się postanowienie art. 2 ustawy z 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. № 73, poz. 724); Policja Państwowa przyjmuje oświadczenia w językach macierzystych, lecz notatki czy protokoły, dotyczące tych oświadczeń spisuje wyłącznie w języku państwowym.

III. Z postanowień art. 1 i pierwszego zdania art. 2 ustawy wynika, że używanie języka państwowego jest regułą, używanie zaś innych języków stanowi **wyjątek**. W razie zatem wątpliwości należy dać pierwszeństwo językowi państwowemu. Sądy i urzędy prokuratorskie korespondują między sobą i ze wszystkimi władzami i urzędami państwowymi i samorządowymi tylko w języku państwowym i w tym języku otrzymują odpowiedź. W ustnych enuncjacjach [patrz pkt. IV], a tak samo w napisach, obwieszczeniach i ogłoszeniach (pkt. X) używa sąd (urząd prokuratorski) wyłącznie języka państwowego. Nawet wówczas, gdy sąd (urząd prokuratorski) używa języka niepaństwowego, używa go zawsze obok języka państwowego umieszczonego na pierwszym miejscu (art. 2 pkt. 4, 5, 6, 7, 9).

Uprawnienia strony (oskarżonego, świadka strony w procesie) do użycia języka macierzystego i do żądania, aby w nim zaprotokółowano jej zeznania i oświadczenia lub dołączone do załatwienia tłumaczenie na ten język zależy od następujących warunków: a) aby sąd należał do kategorii tych, w których wolno używać **odnośnego** języka macierzystego (art. 3) patrz pkt. I); b) aby osoba, chcąc skorzystać z uprawnienia była obywatelem polskim tej narodowości, której języka używa lub użycia żąda (art. 2 wstęp); c) aby użycie lub żądanie mieściło się w granicach zakreślonych ustawą (art. 2 pkt. 1—9, art. 4).

Uprawnienie użycia języka macierzystego służy osobom fizycznym oraz osobom prawnym, tym ostatnim wedle okoliczności faktycznych obywatelstwa i narodowości ich członków, postanowień statutowych, zadań i celów wyrażonych w statucie. Od osób, składających ustne oświadczenia lub pisma w językach macierzystych z reguły nie należy wymagać wykazania, że posiadają obywatelstwo polskie i przynależność do danej narodowości. Gdyby jednak na podstawie treści podania lub też z innych okoliczności powzięto poważne wątpliwości, czy stronie nie brak któregośkolwiek z powyższych warunków, należy wstrzymać rozpatrzenie podania względnie przyjęcie do wiadomości ustnego oświadczenia, dopóki strona o tem powiadomiona nie wykaże, że posiada warunki przepisane.

Strona wnosząca pismo w języku macierzystym ma to prawo również i wówczas, gdy je wnosi z podpisem adwokata lub innego zastępcy.

Według art. 4 adwokaci i inni zastępcy mogą—zastępując strony—używać języka niepaństwowego tylko w razie zaistnienia dwu warunków: a) jeśli strona zastąpiona należy do tej narodowości, której język ma być użyty; b) jeśli zarazem adwokat jest tej samej narodowości, co strona. Przemówienia jednak przed sądem orzekającym wolno wygłaszać adwokatowi i innym zastępcom tylko w języku państwowym. Powyższe uprawnienia służą tylko językowi ruskiemu i białoruskiemu, natomiast adwokatowi i innym zastępcom stron litewskich prawo użycia języka litewskiego nie przysługuje.

Biegłym nie przysługują uprawnienia językowe przewidziane w art. 2; świadkom zaś nie służy prawo żądania, aby do decyzji i innych załatwień, choćby wyłącznie ich dotyczących, dołączano tłumaczenia na język macierzysty świadka (art. 2 pkt. 7), choć służy im prawo używania tego języka w słowie art. 2 pkt. 1), wnoszenia w nim pism (art. 2 pkt. 2), a w dochodzeniach

i śledztwach karnych prawo żądania zaprotokółowania ich zeznań w tym języku (art. 2 pkt. 4).

IV. (Do art. 2 pkt. 1).

Użycie przez stronę (świadka) języka macierzystego **w słowie** nie przesądza jeszcze, w jakim języku należy spisać protokół stwierdzający treść tego, co strona przedstawiła. Protokół taki będzie sporządzony z reguły w języku państwowym; wyjątki określają przepisy art. 2 pkt. 4 i 5 (niżej pkt. VII). Języka państwowego używa też sąd (urząd prokuratorski) w swych ustnych oświadczeniach i w ogłoszeniu (ustnem) treści wyroku (sentencji — rezolucji), motywowanych wyroków i decyzji, choćby one były odpowiedzią na oświadczenia, lub załatwieniem oświadczeń, wniosków i t. d. przedstawionych w języku niepaństwowym i choćby do wyroku lub decyzji sporządzonych na piśmie miano, dołączyć tłumaczenie ich na język macierzysty.

O ile strona, jej zastępca lub sędzia przysięgły nie rozumie języka macierzystego, w którym druga strona lub świadek składa oświadczenie lub zeznanie, sąd przetłumaczy treść istotną tych oświadczeń lub zeznań, bez potrzeby jednak dosłownego tłumaczenia. Przybrania tłumacza należy unikać, jest to dopuszczalne tylko w bardzo wyjątkowych wypadkach.

V. (Do art. 2 pkt. 2).

Pisma wymienione w art. 2 pkt. 2, o ile ich załatwienie należy w całości lub w części do Sądu Najwyższego, albo do innych sądów lub urzędów prokuratorskich, mających siedzibę poza obszarem określonym w art. 3, należy sporządzać wyłącznie w języku państwowym, choćby one były wnoszone za pośrednictwem sądów lub urzędów prokuratorskich, mających siedzibę na obszarze określonym w art. 3 dla danego języka macierzystego.

Stąd wynika także, że języka litewskiego nie można używać w pismach przeznaczonych dla sądu okręgowego lub sądu apelacyjnego w Wilnie, albo urzędów prokuratorskich przy tych sądach, choćby pisma te złożone zostały w sądach, mających siedzibę na obszarze określonym art. 3 lit. c. Podobnie ma się rzecz co do pism złożonych w sądach (u sędziów śledczych) powiatu kamieńkoszyrskiego i sarnieńskiego a przeznaczonych dla sądów okręgowych urzędów prokuratorskich w Łucku i Równem, odnośnie do języka białoruskiego; to samo stosuje się do podań złożonych w sądach pokoju (u sędziów śledczych) powiatu kosowskiego i prużańskiego a przeznaczonych dla sądu okręgowego (urzędu prokuratorskiego) w Grodnie odnośnie do języka ruskiego. Praktyczne znaczenie ma to zwłaszcza w przypadkach apelacji i skarg incydentalnych. Z postanowień art. 2 pkt. 2 w związku z postanowieniami art. 1, 2 i 7 ustawy z 31 lipca 1924 r. Dz. U. R. P. № 73, poz. 724 wynika też, że wyłącznie w języku państwowym winny być sporządzane pisma (art. 2 pkt. 2 niniejszej ust.), których załatwienie choćby w części należy do Ministerstwa Sprawiedliwości, lub innych władz i urzędów centralnych, albo — co w przypadkach składania pism w sądach (urzędach prokuratorskich) będzie rzadkością — do władz i urzędów wojskowych, zarządów kolei, poczt, telegrafów i telefonów, położonych na jakimkolwiek obszarze językowym.

Jeżeli strona wnosi pismo w języku macierzystym w przypadkach, w których to **nie jest wogóle dopuszczalne**, nie można tego uważać tylko za brak formalny, któryby można dodatkowo uzupełnić; tego rodzaju podanie nie powinno być wogóle rozpatrywane (a więc winno być odrzucone). Inaczej natomiast ma się rzecz, jeśli strona wniosła pismo w języku macierzystym w przypadku przewidzianym ustawą, a nie dołączyła jedynie wbrew przepisowi ustawowemu tłumaczenia na język państwowy (pkt. VI).

VI. (Do art. 2 pkt. 3).

Pismo uważa się za sporządzone w języku macierzystym choćby tylko część tekstu była sporządzona w języku macierzystym.

Jeśli strona zobowiązana została wnieść dodatkowo tłumaczenie pisma i mimo to nie czyni temu zadość, stanowi to brak formalny (brak załącznika), co powoduje co do biegu pisma skutki przewidziane odnośnymi ustawami. Jednak już żądanie strony przeciwnej, aby dołączono tłumaczenie na język państwowy, powoduje, że dokonane już doręczenie pisma w języku macierzystym jest pozbawione skutków prawnych, a nadto pozbawione są tych skutków wszelkie akty już dokonane na podstawie tego pisma (np. wezwanie do sądu, wyrok zaoczny), o czym sąd orzeka **z urzędu** i doręcza odpis decyzji stronom. Wysłuchania stron przed powzięciem tej decyzji ustawa nie przewiduje.

W przypadku przewidzianym w części drugiej pkt. 3 art. 2 niedołączenie tłumaczenia należy uważać za brak niezbędnego załącznika.

Ze względów praktycznych, aby uniknąć konieczności następnego orzekania o pozbawieniu wyroku lub decyzji skutków prawnych, należy nadając sprawie bieg, zachować takie terminy wezwań i doręczeń, aby termin 14-dniowy do żądania tłumaczenia upłynął przed wydaniem wyroku lub decyzji.

Wstępne czynności egzekucyjne uchyla się dopiero po bezskutecznym upływie terminu, wyznaczonego przez sąd do wniesienia tłumaczenia na język państwowy; sąd może działać z urzędu, jak to wynika z ogólnej zasady art. 2 pkt. 3, albo wskutek skargi strony (art. 962 u. p. c.). Jeśli strona zażądała tłumaczenia pisma na język państwowy niewolno przeciw niej przed doręczeniem jej tego tłumaczenia i odpowiednią decyzją wykonać prócz wstępnych jeszcze dalszych czynności egzekucyjnych, ew. takie dalsze czynności egzekucyjne już wykonane należy z urzędu uchylić.

Do wstępnych czynności egzekucyjnych w rozumieniu ustawy należą: wszelkie rodzaje zabezpieczenia powództw, a z zakresu egzekucji (wykonania wyroku) zajęcie majątku ruchomego wraz z jego opisem i oszacowaniem ew. z oddaniem w dozór, zapowiedzenie kapitałów i innego majątku ruchomego u osób trzecich, w urzędach, sądach i instytucjach kredytowych, zapowiedzenie pensji i innych płac, doręczenie nakazu wykonawczego według art. 1095 u. p. c. (wniesienie go do księgi hipotecznej, złożenie w sądzie), opis, oszacowanie i zarząd majątku nieruchomego.

VII. (Do art. 2 pkt. 4, 5 i 9).

Choćby strona lub świadek użyły w słowie języka niepaństwowego (art. 2 pkt. 1) protokoły ich zeznań i oświadczeń mimo to (jak już zaznaczyłem w pkt. IV) spisuje się zazwyczaj tylko w języku państwowym; **Sąd** wedle swego **swobodnego uznania** postanowić może czy w poszczególnym przypadku istnieją ważne względy, dla których **obok języka państwowego** należy umieścić oświadczenie lub zeznanie także w odnośnym języku niepaństwowym.

Obowiązkowe protokółowanie w języku macierzystym obok języka państwowego jest przewidziane w następujących przypadkach:

- a) w postępowaniu karnym **na żądanie** oskarżonego lub świadka protokółuje się w myśl art. 2 pkt. 5 zeznania i oświadczenia żądającego także w języku macierzystym, jednak tylko w toku dochodzeń prokuratorskich [prowadzonych osobiście a nie przez policję — pkt. II] i w toku śledztwa, nie mniej w toku przeprowadzania przez sędziego śledczego (sędziego pokoju) poszczególnych czynności śledczych.

Natomiast protokół rozprawy głównej także w zakresie zeznań i oświadczeń oskarżonych i świadków sporządza się tylko w języku państwowym, o ile sąd z ważnych powodów nie skorzysta z postanowienia art. 2 pkt. 4.

Do biegłych przepis art. 2 pkt. 5 nie stosuje się (pkt. III).

b) ugodę sądową t. j. układ pojednawczy w postępowaniu cywilnym i karnem spisuje się na żądanie strony obok języka państwowego w języku macierzystym.

We wszystkich przypadkach protokółowania w dwu językach, należy umieścić na pierwszym miejscu tekst w języku państwowym, a obok tekst w języku macierzystym.

Protokółując w języku niepaństwowym, należy stosować się, o ile możliwości, do narzecza, którego używa składający zeznanie lub oświadczenie, w tłumaczeniu zaś urzędowym wyroku lub decyzji lub innego załatwienia — do narzecza, którego użyto w piśmie strony żądającej tłumaczenia [np. w tłumaczeniu wyroku apelacyjnego do narzecza użytego w apelacji]; w pisowni należy stosować alfabet właściwy danemu językowi lub narzeczu. Niniejsza ustawa nie przewiduje użycia języka rosyjskiego, należy zatem baczyć, aby w ustnym i piśmiennym komunikowaniu się nie używano tego języka.

VIII. (Do art. 2 pkt. 6).

Do aktu oskarżenia należy **dołączyć** tłumaczenie na język macierzysty, wobec czego urząd prokuratorski obowiązany jest sporządzić tłumaczenie i wnieść je do sądu **równocześnie** z aktem oskarżenia (art. 519, 521, 523 — 525 u. p. k.), tak, aby oskarżonemu można doręczyć odpis aktu oskarżenia równocześnie z odpisem tłumaczenia (art. 556 — 564 u. p. c.).

(Do art. 2 pkt. 7).

Tak samo sporządziwszy wyrok, decyzję lub inne załatwienie w języku państwowym, należy spowodować zaraz sporządzenie ich tłumaczenia na język macierzysty tak, aby żądane odpisy, jeśli je stronie doręczyć wypadnie, mogły obejmować oryginał i tłumaczenie urzędowe, a również aby strona mogła z aktów zapoznać się w porę w swym języku macierzystym z treścią wyroku lub decyzji.

(Do art. 2, 6 i 7).

Aby umożliwić sporządzenie w porę tłumaczenia urzędowego ustawa stanowi, że uprawniony winien przedstawić **żądanie** dołączenia tłumaczenia w ściśle określonym terminie zawitym.

W przypadku art. 2 pkt. 6 prokurator, otrzymawszy akta sprawy ma zawsze możliwość przed sporządzeniem aktu oskarżenia ustalić, czy tłumaczenie jest potrzebne.

W związku z pojęciem „ogłoszenia załatwienia” wymaga bliższego rozważenia ustalenie, kiedy należy zgłosić żądanie dołączenia tłumaczenia do wyroku. Ustawy postępowania sądowego [karnego i cywilnego] odróżniają **ogłoszenie** „istoty **wyroku** pod postacią sentencji” [art. 786 i 789 u. p. k.] czy rezolucji [art. 698 i 700 u. p. c.] od ogłoszenia zupełnego wyroku motywowanego. Pierwsze następuje wcześniej z reguły zaraz po ukończonej rozprawie i po radzie sądu nad wyrokiem, drugie na osobnym terminie późniejszym (art. 829 i nast. u. p. k., art. 704, 714—716 u. p. c.). To ogłoszenie sentencji (rezolucji) jest w istocie rzeczy już „ogłoszeniem załatwienia”. Zatem żądanie co do tłumaczenia winna strona zgłosić **najpóźniej przed ogłoszeniem sentencji** (rezolucji sądu).

IX. (Do art. 2 pkt. 4, 5, 6 i 7).

Sporządzanie protokołów dwujęzycznych i tłumaczeń urzędowych należy przekazać sekretarzom sądowym i urzędnikom kancelarii sądowych [anal. z art. 3

przepisów tymcz. z 18/VII 1917 r. Dz. Urz. № 1 poz. 1], znającym odnośny język. Oni są też odpowiedzialni za zgodność tłumaczenia z oryginałem. Tylko wyjątkowo w okresie przejściowym wolno użyć w tym celu osoby nie będącej urzędnikiem t. j. tłumacza zaprzysiężonego, jeśli żaden z urzędników nie zna języka właściwego w danej sprawie i jeżeli pokrycie kosztów tłumaczenia jest zapewnione. Należy starać się jak najspieszniej przez odpowiednie rozmieszczenie i użycie pracowników sądowych zapewnić wykonanie ustawy.

X. Ogłoszenia i obwieszczenia w pismach, lub przez wywieszenie w budynku sądowym (przy wejściu do sądu, w sali sądowej) albo w innych budynkach, miejscach publicznych i t. d. uskutecznia się zawsze wyłącznie w języku państwowym.

Również taksamo wyłącznie w języku państwowym należy sporządzać wszelkie napisy na budynkach sądów i urzędów prokuratorskich oraz wewnątrz tych budynków i lokali. To samo stosuje się do języka na pieczęciach i stemplach urzędowych.

XI. (Do art. 7).

Notariusze w całym swoim urzędowaniu wewnętrznym i zewnętrznym używają języka państwowego. Wolno im jednak, choć nie są do tego obowiązani, sporządzać akty prawne w języku macierzystym strony. Strona musi jednak zgłosić tego rodzaju **żądanie**, a nadto muszą zaistnieć równocześnie następujące warunki: a) żądający musi być obywatelem polskim tej narodowości, której język ma być użyty w akcie; b) notariusz musi mieć siedzibę urzędową na obszarze, na którym w sądach pierwszej instancji wolno używać odnośnego języka; c) jeśli akt jest sporządzony poza siedzibą urzędową notariusza, musi **nadto** być sporządzony na obszarze, na którym w sądach pierwszej instancji wolno używać odnośnego języka.

Proszę panów prezesów sądów o przestrzeganie tych zasad przy wykonywaniu nadzoru nad notariuszami.

Warszawa, dnia 30 września 1924 r.

Minister Sprawiedliwości:

Wł. Wyganowski

PISMO OKÓLNE № 782/II. G. S./24

w sprawie

uzgadniania miesięcznych sprawozdań o przychodach oraz rocznych zamknięć wydatków budżetowych.

Do wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa oraz do Pana Prezydenta Komisji Kodyfikacyjnej.

Na podstawie pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 12 sierpnia 1924 r. L. D. K. 4526/W. A. K. zawiadamiam, że celem uniknięcia w przyszłości różnic, jakie mogą okazać się przy porównaniu rocznych zamknięć rachunkowych przychodów i wydatków z kasowymi sprawozdaniami Izb Skarbowych względnie Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu z powodu dokonywanych w ciągu roku sprostowań lub przeksięgowowań (przeniesień książkowych), zachodzi konieczność uzgadniania miesięcznych sprawozdań o przychodach budżetowych oraz rocznych zamknięć rachunkowych wydatków budżetowych przez władze centralne (co do obrotów dokonanych w Centralnej Kasie Państwowej) z księgami Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu a przez władze i urzędy

II instancji oraz urzędy I instancji, podległe bezpośrednio władzom Centralnym, z księgami Izb Skarbowych, niezależnie od uzgodnień, przeprowadzanych z kasami, względnie z Izbami Skarbowymi, na podstawie §§ 70 i 78 przepisów rachunkowo-kasowych.

Uzgodnianie rocznych zamknięć wydatków budżetowych może nastąpić w Izbach Skarbowych tylko w miarę możliwości po nadesłaniu zamknięć przez wszystkie władze i urzędy, dysponujące kredytem tego samego tytułu budżetowego, gdyż Izby Skarbowe nie prowadzą odnośnych rachunków według poszczególnych władz i urzędów, lecz według tytułów budżetowych i według kas skarbowych.

Warunkiem łatwego uzgadniania tak miesięcznych sprawozdań o przychodach budżetowych jakoteż rocznych zamknięć wydatków budżetowych jest uprzednie zawiadomienie przez władze i urzędy Izby Skarbowej względnie Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu o wszelkich zmianach, poczynionych w zarachowaniu (końcowy ustęp § 78 Prep. rach. kas.).

Celem uzgodnienia pozostałości niewyrównanych z końcem roku zwrotów zaliczek na pobory z księgą sum obrotowych Izby Skarbowej względnie Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu, obowiązane są władze i urzędy przysłać tym instytucjom z początkiem każdego roku wykazy odnośnych pozostałości w ogólnych sumach za każdy ubiegły rok odrębnie.

Również wskazanem jest uzgadnianie z kasami skarbowymi, względnie z Centralną Kasą Państwową miesięcznie a conajmniej rocznie obrotów na rachunkach sum depozytowych funduszy specjalnych i na rachunkach bieżących.

Uzgodnienie sprawozdań względnie zamknięć winno być w sposób przepisany zaświadczone przez Izbę Skarbową wzgl. Centralną Księgowość Min. Skarbu wzgl. Kasę Skarbową.

Warszawa, dnia 10 września 1924 r.

Minister Sprawiedliwości:

w z. *Siennicki*

Podsekretarz Stanu

PISMO OKÓLNE № 783/II. G. S./24

w sprawie

wymiany marek polskich, znajdujących się w depozytach karnych, na walutę złotową.

Do wszystkich władz i urzędów sądowych w całym Państwie.

Ze względu, że obowiązek wymiany banknotów markowych przez kasy skarbowe na walutę złotową ustaje w dniu 30 listopada 1924 r. zarządzam w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu co następuje:

O ile w sądowych depozytach karnych znajdują się banknoty markowe jako dowody rzeczowe (lico czynu), które nie mogą być wymienione narazie na złote, odnośne sądy obowiązane są sporządzić wykazy tych banknotów w 2 egzemplarzach, zapisując numer sprawy, nazwisko i imię właściciela depozytu, i jeden egzemplarz przesać do Skarbcza emisyjnego Banku Polskiego, który po zakończeniu sprawy banknoty markowe wymieni.

Drugi egzemplarz pozostaje w sądzie, w celu prowadzenia ewidencji przez wykreślenie pozycji spraw załatwionych. Przy nadsyłaniu względnie wydawaniu

bezpośrednio petentom poszczególnych depozytów należy powołać się na przesłany wykaz z numerem sprawy.

Wyżej wspomniane wykazy należy nadesłać do Skarbcza emisyjnego do dnia 1 października b. r.

Koszty, połączone z przysyłaniem pocztą depozytów, ponosi właściciel i będą one potrącone z kwoty otrzymanej z wymiany marek polskich na złote

Warszawa, dnia 10 września 1924 r.

Minister Sprawiedliwości:

w z. *Siennicki*

Podsekretarz Stanu

PISMO OKÓLNE № 785/II. G. S./24

w sprawie

pośrednictwa P. A. T. w publikowaniu ogłoszeń władz i urzędów państwowych

Do władz i urzędów Ministerstwa Sprawiedliwości w całym Państwie.

W ślad za pismem okólnym № 678/II. G. S./24 z dnia 1 marca r. b. oznajmiam, że oprócz ogłoszeń w Monitorze Polskim i Gazecie Lwowskiej od udzielania Polskiej Agencji Telegraficznej rabatu zwolnione zostały te ogłoszenia władz państwowych, umieszczane w wydawnictwach urzędowych, które opłaca państwo ze swoich kredytów i na swój rachunek. Zwolnienie to nie może natomiast dotyczyć ogłoszeń, opłacanych przez władze państwowe, których koszta ściąga się następnie od stron zainteresowanych, np. rejestry handlowe, zmiana nazwisk, licytacje i t. p. Przyznane wyżej ustępstwa co do rabatów nie uchylają jednak w niczem zasady wyłączności Polskiej Agencji Telegraficznej w umieszczaniu wszystkich ogłoszeń rządowych, to znaczy wszystkie ogłoszenia, przeznaczone zarówno do wydawnictw rządowych jak prywatnych, muszą być przekazywane do Polskiej Agencji Telegraficznej. Co się tyczy ogłoszeń w miejscowościach, gdzie niema oddziałów Polskiej Agencji Telegraficznej, władze sądowe w porozumieniu z właściwym oddziałem Polskiej Agencji Telegraficznej, oddawać będą ogłoszenia miejscowym pismom bezpośrednio, równocześnie przekazując należności za te ogłoszenia temuż oddziałowi P. A. T., który następnie reguluje rachunek administracji wydawnictwa.

Warszawa, dnia 16 września 1924 r.

Minister Sprawiedliwości:

Wł. Wyganowski

PISMO OKÓLNE № 786/II. G. S./24

w sprawie

rejestracji mienia państwowego rosyjskiego oraz praw i roszczeń skarbu rosyjskiego, przechodzących na własność Państwa Polskiego.

Do władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie.

Na mocy § 4 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 13-go sierpnia 1924 r. (Dz. U. R. P. № 73, poz. 732) Główny Urząd Likwidacyjny przystąpił do przeprowadzenia rejestracji i sporządzenia wykazów mienia państwowego wszelkiego

rodzaju, oraz praw i roszczeń skarbu rosyjskiego, przechodzących na własność Państwa Polskiego na zasadzie art. XII Traktatu Pokoju między Polską a Rosją i Ukrainą, podpisanego w Rydze dnia 18 marca 1921 r.

Zawiadamiając o tem i powołując się na § 3 powyższego rozporządzenia, proszę władze asygnujące wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie, aby najdalej do dnia 15 października 1924 r. przesyłały bezpośrednio do Głównego Urzędu Likwidacyjnego w Warszawie szczegółowe wykazy mienia państwowego rosyjskiego wszelkiego rodzaju, pozostającego w zarządzie władz sądowych lub więziennych, oraz wykazy praw i roszczeń skarbu rosyjskiego, przejętych przez władze i urzędy wymiaru sprawiedliwości lub więziennictwa. W szczególności wykazy winny uwzględnić: 1) wszelkiego rodzaju mienie i prawa majątkowe państwa rosyjskiego, jakoteż wszelkich instytucji państwowych rosyjskich, 2) wszelkiego rodzaju mienie i prawa majątkowe: a) apanażowe, (udielnyje), b) gabinetowe (kabiniet ski je), c) pałacowe (dworcowyje), 3) wszelkiego rodzaju mienie i prawa majątkowe b. cara rosyjskiego i członków b. domu carskiego, 4) wszelkiego rodzaju mienie i prawa majątkowe, nadane przez b. carów rosyjskich, 5) prawa i roszczenia skarbu rosyjskiego, obciążające wszelkiego rodzaju mienie na terytorjum Polski i podlegające wykonaniu na terytorjum Polski, 6) roszczenia skarbu rosyjskiego do osób fizycznych i prawnych, podlegające wykonaniu na terytorjum Polski.

W wykazach nieruchomości, przejętych na potrzeby wymiaru sprawiedliwości więziennictwa, jako dawne mienie państwowe rosyjskie należy zaznaczyć, czy dana nieruchomość posiada hipotekę, w razie twierdzącym należy wskazać nomenklaturę odnośnej księgi hipotecznej) na kogo był uregulowany w dniu 18 marca 1921 r. tytuł własności oraz na kogo jest on uregulowany obecnie.

Wobec tego, że wykazy, sporządzone przez sądy okręgowe powinny objąć dane, dotyczące całego okręgu sądowego, sądy pokoju i urzędy sądowe obowiązane są przesłać właściwym sądom okręgowym, będące w ich rozporządzeniu materiały i informacje możliwie niezwłocznie.

Władze asygnujące złożą Ministerstwu Sprawiedliwości sprawozdanie o wykonaniu niniejszego zarządzenia najdalej do dnia 15-go października 1924 roku.

Warszawa, dnia 18 września 1924 roku.

Minister Sprawiedliwości:

Wł. Wyganowski

PISMO OKÓLNE № 791/II. G. S./24

w sprawie

uzgodnienia przez izby skarbowe rocznych zamknięć rachunkowych za rok 1923.

Do wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa oraz do Pana Prezydenta Komisji Kodyfikacyjnej.

Wobec powtarzających się wypadków, iż niektóre izby skarbowe odmawiają uzgodnienia rocznych zamknięć rachunkowych władz i urzędów za rok 1923 r., motywując odmowę zamknięciem ksiąg za rok 1923 i przesłaniem Centralnej Księgowości rocznych wyciągów z tych ksiąg, Ministerstwo Skarbu poleciło

izbom, ażeby udzielały wszelkich wyjaśnień poszczególnym władzom w wypadkach, gdy władze te zwrócą się do izb skarbowych o uzgodnienie swych zamknięć.

Zwracając uwagę władz asygnujących Wymiaru Sprawiedliwości i więziennictwa na powyższe zarządzenie, zaznaczam, że uzgodnienie to jest konieczne z tego powodu, iż zamknięcia władz zostały sporządzone na podstawie uzgodnionych i poświadczonych przez kasy skarbowe sprawozdań miesięcznych bez uwzględnienia poprawek, jakie izby skarbowe wprowadziły do ostatecznych rocznych wyciągów wskutek dokonania przeksięgowania, lub też sprostowań, uskuteczionych na podstawie uwag okręgowych izb kontroli, o czym ani kasy skarbowe, ani też zainteresowane władze najwidoczniej nie były powiadamiane.

Warszawa, dnia 29 września 1924 r.

Za Ministra Sprawiedliwości:

Dyrektor Departamentu

Augastynowicz

UZUPEŁNIENIE № 1

wykazu zaliczek w znaczkach sądowych, ogłoszonego w Dz. Urzęd. Ministerstwa Sprawiedliwości № 15/1924, jako załącznik do § 6 instrukcji o obrocie i kontroli znaczków sądowych:

№ kol.	S A D	Zaliczka w znaczkach sądowych w ogólnej sumie zł.	Właściwa Kasa Skarbowa
460	Sąd Pokoju 3 okr. w Kobryniu	500	K. S. w Kobryniu
461	Sąd Pokoju w Łunińcu	500	K. S. w Łunińcu

UWAGA: dawna poz. 461, a mianowicie: Sąd Pokoju 2 okr. w Łunińcu 300 zł. ulega skreśleniu.

Z A W I A D O M I E N I E .

Wykaz nieobsadzonych etatów w dniu 1 września 1924 r. w apelacjach: Warszawskiej, Lubelskiej i Wileńskiej.

№ porządkowy		Ilość nieobsadzonych etatów:						Notarjuszów
		Prezesów	Wiceprezesów	Sędziów			Podprokuratorów	
				Sąd. Naj. wzgl. Rp., Ok.	Śledczych	Pokoju		
1	Sąd Najwyższy	1	—	—	—	—	1	—
2	„ Apel. w Warszawie . . .	—	—	—	—	—	—	—
3	„ „ „ Lublinie	—	—	—	—	—	—	—
4	„ „ „ Wilnie	—	—	—	—	—	—	—
5	„ Okręg. w Białej	—	—	—	—	—	—	—
6	„ „ „ Białymstoku	—	—	—	—	—	—	—
7	„ „ „ Kaliszu	—	—	—	—	—	—	1 (Sieradz)
8	„ „ „ Łomży	—	—	—	—	—	—	—
9	„ „ „ Łodzi	—	—	1	—	—	—	—
10	„ „ „ Mławie	—	—	—	—	—	—	—
11	„ „ „ Płocku	—	—	—	—	—	—	—
12	„ „ „ Siedlcach	—	—	—	—	—	—	—
13	„ „ „ Suwałkach	—	—	—	—	—	—	—
14	„ „ „ Sosnowcu	—	—	—	—	2	—	1
15	„ „ „ we Włocławku	—	—	—	—	1	—	—
16	„ „ „ w Warszawie	—	—	2	—	—	—	—
17	„ „ „ Kielcach	—	—	—	—	—	—	—
18	„ „ „ Lublinie	—	—	—	1	—	—	—
19	„ „ „ Piotrkowie	—	—	—	—	—	—	1 (Bełchatów)
20	„ „ „ Radomiu	—	—	—	—	—	—	—
21	„ „ „ Zamościu	—	—	2	—	—	—	1 (Hrubieszów)
22	„ „ „ Wilnie	—	—	—	—	—	—	—
23	„ „ „ Grodnie	—	—	—	—	—	—	—
24	„ „ „ Łucku	—	—	3	1	1	—	—
25	„ „ „ Pińsku	—	—	—	—	—	—	—
26	„ „ „ Nowogródku	—	—	—	—	—	—	—
27	„ „ „ Równem	1	1	3	—	—	1	—

RUCH SŁUŻBOWY W SĄDOWNICTWIE.

Mianowani: Antoni Sawicki, sędzia śledczy zapasowy sądu okręgowego we Włocławku — sędzią sądu okręgowego we Włocławku, dnia 2 sierpnia 1924 r.; Czesław Zaorski, sędzia sądu apelacyjnego w Warszawie — sędzią Sądu Najwyższego, dnia 7 sierpnia 1924 r.; Włodzimierz Rudnicki, sędzia sądu okręgowego w Łodzi — wiceprezesem sądu okręgowego w Mławie, dnia 7 sierpnia 1924 r.; Stanisław Robowski, sędzia powiatowy w Żninie — naczelnikiem sądu powiatowego w Żninie, w okręgu sądu apelacyjnego w Poznaniu, dnia 9 sierpnia 1924 r.; Walenty Kabasa, sekretarz sądu pokoju w Grójcu — komornikiem przy sądzie okręgowym w Warszawie z siedzibą w Grójcu, dnia 9 sierpnia 1924 r.; Stanisław Bohusz, adwokat w Wilnie — sędzią sądu okręgowego w Poznaniu, dnia 21 sierpnia 1924 r.; Jan Duda, sędzia sądu okręgowego w Warszawie — wiceprezesem sądu okręgowego w Warszawie, dnia 17 sierpnia 1924 r.; Tomasz Wilczak, sędzia powiatowy w Poznaniu — sędzią sądu okręgowego w Poznaniu, dnia 21 sierpnia 1924 r.; Brunon Franciszek Radgowski, sędzia śledczy sądu okręgowego w Łomży — sędzią pokoju w okręgu sądu okręgowego w Łomży, dnia 21 sierpnia 1924 r.; Hipolit Zyżnowski, sędzia sądu okręgowego w Łucku — notarjuszem w Kowlu, w okręgu sądu okręgowego w Łucku, dnia 23 sierpnia 1924 r.; Czesław Rosiński, p. o. pisarza hipotecznego sądu okręgowego w Grodnie — pisarzem hipotecznym przy sądzie okręgowym w Grodnie, dnia 23 sierpnia 1924 r.; Zygmunt Syski, aplikant w okręgu sądu apelacyjnego w Warszawie, delegowany zast. czynności podprokuratora przy sądzie okręgowym w Płocku — podprokuratorem przy sądzie okręgowym w Płocku, dnia 27 sierpnia 1924 r.; Jerzy Grzbielok, aplikant sądowy — sędzią powiatowym w Katowicach, dnia 28 sierpnia 1924 r.; Dr. Stanisław Piątek, aplikant sądowy — sędzią powiatowym w Mysłowicach, dnia 28 sierpnia 1924 r.; Bogumił Włodek, sędzia sądu okręgowego w Łucku — wiceprezesem sądu okręgowego w Łucku, dnia 28 sierpnia 1924 r.; Ignacy Kondratowicz, podprokurator przy sądzie apelacyjnym w Warszawie — podprokuratorem przy Sądzie Najwyższym, dnia 28 sierpnia 1924 r.; Adam Szulakowski — sędzią śledczym i rew. pow. Wołżyńskiego w okręgu sądu okręgowego w Wilnie, dnia 2 września 1924 r.; Dr. Konrad Krokowski — podprokuratorem przy sądzie okręgowym w Toruniu, dnia 2 września 1924 r.; Stefan Zembrzuski, adwokat w Lublińcu — podprokuratorem przy sądzie okręgowym w Katowicach z siedzibą w Królewskiej Hucie, dnia 2 września 1924 r.; Józef Kijanowski, sekretarz sądu okręgowego w Równem — sędzią pokoju w Stepaniu w okręgu sądu okręgowego w Równem, dnia 2 września 1924 r.; Edward Heidrich, podprokurator pomocniczy przy sądzie okręgowym w Chojnicach — podprokuratorem przy sądzie okręgowym w Chojnicach, dnia 3 września 1924 r.; Dr. Stanisław Koneczny, adwokat w Krakowie — sędzią komisaryjnym przy sądzie powiatowym w Rudzie, dnia 3 września 1924 r.; Stefan Kamiński, sędzia śledczy na powiat Makowski w okręgu sądu okręgowego w Mławie — sędzią pokoju zapasowym w okręgu sądu okręgowego w Sosnowcu, dnia 9 września 1924 r.; Józef Buraczyński, b. sędzia w Czarniowcach — sędzią sądu okręgowego w Starogardzie, dnia 9 września 1924 r.; Ludwik Józef Zabiński, aplikant zast. podprokuratora przy sądzie okręgowym w Łodzi — podprokuratorem przy sądzie okręgowym w Łodzi, dnia 10 września 1924 r.; Wacław Nadratowski — sędzią pokoju w Zelwie w okręgu sądu okręgowego w Grodnie, dnia 10 września 1924 r.; Kazimierz Jacynicz — sędzią pokoju w Wyszogrodzie w okręgu sądu okręgowego w Płocku, dnia 10 września 1924 r.; Zygmunt Tylusiński — pisarzem hipotecznym na powiat Jędrzejowski w okręgu sądu okręgowego w Kielcach, dnia 10 września 1924 r.; Stefan Królik, Józef Kotarba, Stanisław Fajans, Józef Jankowski, Jerzy Mirecki, Juljan Sekita,

Marjan Gintowt, dnia 22 sierpnia 1924 r.; Aleksander Figlarewicz, Jan Julian Rybacki, dnia 25 sierpnia 1924 r.; Stanisław Tylbor, Stanisław Karpiński, dnia 27 sierpnia 1924 r.; Ludwik Edmund Maługa, dnia 30 sierpnia 1924 r.; Władysław Tobołowski, Józef Merliński, Jan Grabowski, Edward Merle, Tadeusz Jan Cybulski, Władysław Korciak, dnia 2 września 1924 r.; Wawrzyniec Maurer, dnia 3 września 1924 r.; Roman Dybek, dnia 10 września 1924 r.; Chaim Herszberg, Stanisław Baumritter, dnia 11 września 1924 r. — aplikantami w okręgu sądu apelacyjnego w Warszawie; Ignacy Hirszel — aplikantem w okręgu sądu apelacyjnego w Lublinie, dnia 21 sierpnia 1924 r.; Antoni Goldman — aplikantem w okręgu sądu apelacyjnego w Wilnie, dnia 23 sierpnia 1924 r.

Delegacje: Wojciech Trampler, sędzia sądu apelacyjnego w Poznaniu — przedłużenie delegacji do czynności w Sądzie Najwyższym do dnia 30 września 1924 r.; Tadeusz Garliński, aplikant w okręgu sądu apelacyjnego w Warszawie — odwołanie z delegacji do sprawowania zastępczo czynności podprokuratora przy sądzie okręgowym w Łodzi, dnia 10 września 1924 r.

Unieważnienie nominacji: Kazimierz Laskowiecki — unieważniono nominację z dnia 11 sierpnia 1924 r. na stanowisko sędziego pokoju w okręgu sądu okręgowego w Sosnowcu, dnia 11 września 1924 r.; Rudolf Damm — unieważniono nominację z dniem 13 czerwca 1924 r. na stanowisko podprokuratora przy sądzie okręgowym w Poznaniu, dnia 9 września 1924 r.

Przeniesienia: na skutek podania: Henryk Pazikowski, komornik przy sądzie okręgowym w Warszawie z siedzibą w Grójcu — na także stanowisko do Warszawy, dnia 9 sierpnia 1924 r.; Adolf Antoni Gatnikiewicz, sędzia sądu okręgowego w Ostrowie — na także stanowisko do Poznania, dnia 21 sierpnia 1924 r.; Jan Gołębiowski, pisarz hipoteczny w Opocznie — na także stanowisko pisarza hipotecznego w Końskich w okręgu sądu okręgowego w Radomiu, dnia 23 sierpnia 1924 r.; Stanisław Colonna Walewski, notariusz w Bełchatowie w okręgu sądu okręgowego w Piotrkowie — na stanowisko notariusza w Stopnicy w okręgu sądu okręgowego w Kielcach, dnia 29 sierpnia 1924 r.; Włodzimierz Sirociński, podprokurator przy sądzie okręgowym w Radomiu — na także stanowisko podprokuratora przy sądzie okręgowym we Włocławku, dnia 2 września 1924 r.; Rudolf Kawczak, podprokurator przy sądzie okręgowym we Włocławku — na także stanowisko podprokuratora przy sądzie okręgowym w Łodzi, dnia 2 września 1924 r.; Ks. Wawrzyniec Smolski, aplikant w okręgu sądu apelacyjnego w Poznaniu — na także stanowisko w okręgu sądu apelacyjnego w Warszawie, dnia 2 września 1924 r.

z urzędu: Waclaw Polender, sędzia śledczy zapasowy w okręgu sądu okręgowego w Radomiu — na także stanowisko sędziego zapasowego w okręgu sądu okręgowego we Włocławku, dnia 29 sierpnia 1924 r.; Edmund Ryłski, sędzia pokoju w Filipowie — na także stanowisko sędziego pokoju w Sopoćkiniach, w okręgu sądu okręgowego w Suwałkach, dnia 2 września 1924 r.

w drodze dyscyplinarnej: Franciszek Gaweł, sędzia śledczy sądu okręgowego w Sosnowcu — na także stanowisko sędziego śledczego sądu okręgowego w Łomży z siedzibą w Kolnie, dnia 27 sierpnia 1924 r.

Zwolnieni: na własną prośbę: Jerzy Majmon, aplikant w okręgu sądu apelacyjnego w Warszawie, dnia 21 sierpnia 1924 r.; Leon Szczygłowicz, zast. sędz. śledczego na powiat Braślawski w okręgu sądu okręgowego w Wilnie, dnia 22 sierpnia 1924 r.; Albin Brincken, ze stanowiska sędziego pokoju w Szarkowszczyźnie w okręgu sądu okręgowego w Wilnie, dnia 22 sierpnia

1924 r.; Dr. Emil Bicz, sędzia komisoryjny w Kartuzach, dnia 22 sierpnia 1924 r. z dniem 30 września 1924 r.; Zygmunt Wroński, sędzia komisoryjny w Bydgoszczy, dnia 9 sierpnia 1924 r.; Feliks Antoni Neymark Będkowski, sędzia pokoju zapasowy w okręgu sądu okręgowego w Siedlcach, dnia 2 września 1924 r. z dniem 30 września 1924 r.; Rudolf Baranowski, sędzia powiatowy w Poznaniu, dnia 3 września 1924 r.; Henryk Szulc, aplikant w okręgu sądu apelacyjnego w Warszawie, dnia 3 września 1924 r.; Michał Marcełi Cohn, aplikant w okręgu sądu apelacyjnego w Warszawie, dnia 3 września 1924 r.; Rudolf Borszewski, sędzia pokoju w Wyszogrodzie w okręgu sądu okręgowego w Płocku, dnia 10 września 1924 r.; Karol Unruh, sędzia powiatowy w Szamotułach, dnia 10 września 1924 r.; Lewik Szejerson, aplikant w okręgu sądu apelacyjnego w Warszawie, dnia 11 września 1924 r.; Seweryn Kałamajski, asesor sądowy w Nowem-mieście, dnia 11 września 1924 r. z dniem 30 września 1924 r.

z urzędu: Władysław Fedeki, sędzia pokoju zapasowy w okręgu sądu okręgowego w Kaliszu, dnia 26 sierpnia 1924 r.; Dr. Janusz Onyszkiewicz, sędzia komisoryjny w Toruniu, dnia 29 sierpnia 1924 r.

orzeczeniem dyscyplinarnem: Zygmunt Kapise, sędzia powiatowy w Pruchniku, dnia 10 czerwca 1924 r.

Przeniesieni w stan spoczynku: Ignacy Mokrzecki, sekretarz sądu apelacyjnego w Wilnie, dnia 2 września 1924 r. z dniem 1 września 1924 r.; Dr. Stanisław Grossmann, prezes sądu powiatowego w Poznaniu, dnia 9 września 1924 r.; Romuald Lelek, sędzia sądu okręgowego w Tarnowie, dnia 9 września 1924 r.; Piotr Janicki, sędzia sądu okręgowego w Sanoku, dnia 9 września 1924 r.

Zmarli: Stanisław Zygmunt Jakubowski, naczelnik sądu powiatowego w Kamionce Strumiłowej, dnia 16 czerwca 1924 r.; Diomed Kozorowski, sędzia sądu okręgowego w Czortkowie, dnia 2 maja 1924 r.; Antoni Kazimierz Piskozub, sędzia sądu okręgowego we Lwowie, dnia 5 maja 1924 r.; Stanisław Przeworski, sędzia powiatowy w Bochni, dnia 8 lipca 1924 r.; Lubomir Eustachy Ochrymowicz, sędzia powiatowy w Janowie, dnia 13 lipca 1924 r.; Teofil Jasinicki, sędzia sądu okręgowego w Samborze, dnia 16 lipca 1924 r.; Kazimierz Brzeziński, sędzia sądu okręgowego w Przemysłu, dnia 17 lipca 1924 r.

RUCH SŁUŻBOWY W B. ZABORZE PRUSKIM.

Prokurator przy sądzie apelacyjnym w Katowicach zamianował z dniem 1 lipca 1924 r.

A) Starszym dozorcą więzienia w XI grupie uposażeniowej.

W Katowicach: Juljana Kuczkowskiego, Jana Woźnicę.

W Król.-Hucie: Franciszka Marka.

W Mysłowicach: Pawła Mrzyka.

W Mikołowie: Alojzego Olszówkę.

B) Dozorcą więzienia w XII grupie uposażeniowej.

W Katowicach: Augustyna Czaboka, Juljusza Poloka, Edwarda Siwczyka, Pawła Udolfa.

W Król.-Hucie: Józefa Maroszka.

W Mysłowicach: Piotra Sobczyka.

W Tarn.-Górach: Józefa Mendeckiego.

ADWOKATURA:**Obwieszczenie.**

Rada Adwokacka w Warszawie niniejszym ogłasza, że zostali wykreśleni z listy adwokatów okręgu sądu apelacyjnego w Warszawie następujący adwokaci:

Aleksander Piątkowski z Kalisza, na własne żądanie,
Karol Wyganowski z Kalisza na własne żądanie,
Leopold Swiderski z Warszawy, na własne żądanie,
Bronisław Skoczyński z Piotrkowa, na własne żądanie,
Jan Szlązkiewicz z Warszawy, na własne żądanie,
Władysław Chrzanowski z Warszawy, wskutek śmierci.

Został przyjęty w poczet adwokatów:

Aleksander Piątkowski z siedzibą w Białymstoku.

Przeniósł się:

Adwokat Tadeusz Lewański z Garwolina do Siedlec.

Zgłosili się do Rady o przyjęcie w poczet aplikantów adwokackich:

Mieczysław Walerjan Olszewski b. aplikant sądowy, ostat. kierownik biura porad prawnych przy Sejmiku Białostockim, z siedzibą w Białymstoku,
Henryk Szulc, aplikant sądowy z siedzibą w Warszawie,
Mikołaj-Marceli Cohn, aplikant sądowy z siedzibą w Warszawie,
Szymon Wilder, aplikant sądowy z siedzibą w Warszawie.

W Okręgu Izby Adwokackiej w Katowicach.

W skład Wydziału Izby Adwokackiej w Katowicach wchodzi:

Kazimierz Czapla adwokat w Katowicach jako przewodniczący,
Maksymiljan Proskauer adwokat w Katowicach jako zastępca przewodniczącego,
Konstanty Wolny adwokat w Katowicach jako sekretarz,
Jan Mildner adwokat w Katowicach jako zastępca sekretarza,
Jan Loebinger adwokat w Katowicach.

Przesiedlił się:

Jan Podkowiak, adwokat w Katowicach przesiedlił się do Wodzisławia.